

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr 2/2017
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 12 stycznia 2017 r.

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 14 - 15 stycznia 2018 roku na kierunku

Zarządzanie

prowadzonym

na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania

Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach

Warszawa, 2018

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	10
Dobre praktyki	11
Zalecenia	11
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	11
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	11
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	20
Dobre praktyki	22
Zalecenia	22
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	23
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	23
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	30
Dobre praktyki	30
brak	30
Zalecenia	30
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	30
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	31
Dobre praktyki	32
Zalecenia	32
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	32
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	32
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	32
Dobre praktyki	33
Zalecenia	33
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	33
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	33
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	35

Dobre praktyki	35
Zalecenia	35
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	35
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	35
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	36
Dobre praktyki	36
Zalecenia	36
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	37
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	37
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	40
Dobre praktyki	41
Zalecenia	41
5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	41
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitemowanych zajęciach i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Kufel, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Stefan Wrzosek – członek PKA
2. prof. dr hab. Jerzy Węclawski – ekspert PKA
3. dr Maria Gabrysowa – ekspert PKA ds. międzynarodowych
4. mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA ds. postępowania oceniającego
5. Agnieszka Kowalczyk – ekspert PKA ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Wizytacja na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach na kierunku *zarządzanie* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2017/2018. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz trzeci. Ostatnia ocena programowa na tym kierunku odbyła się w roku 2010 i zakończyła wydaniem oceny pozytywnej (Uchwała Nr 183/2012 z dnia 14.06.2012 - studia drugiego stopnia oraz Uchwała Nr 460/2014 z dnia 3.07.2014 - studia pierwszego stopnia).

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z procedurą oceny obowiązującą w Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z Raportem Samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Zespół Oceniający odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie Raportu Samooceny oraz dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku, Samorządem Studenckim, przedstawicielami Kół Naukowych, Biura Karier oraz Biura Osób Niepełnosprawnych, z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, a także z interesariuszami zewnętrznymi, tj. przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.

Przed zakończeniem wizyty dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodniczący Zespołu poinformował Władze Uczelni i Wydziału na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

Nazwa kierunku studiów	Zarządzanie	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia I stopnia Studia II stopnia	
Profil kształcenia	Ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	Stacjonarne / niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek	Obszar nauk społecznych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku	Dziedzina nauk ekonomicznych Dyscyplina: nauki o zarządzaniu, ekonomia, finanse	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	Studia I stopnia: 6 semestrów – 180 ECTS Studia II stopnia: 4 semestry – 120 ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów	Studia I stopnia: - Ekonomia i rozwój organizacji, - Zarządzanie podatkami i rachunkowość Studia II stopnia: - Zarządzanie finansami, - Zarządzanie zasobami ludzkimi, - Controlling i rachunkowość, - Zarządzanie w sektorze publicznym i prywatnym, - Handel i wystawiennictwo, - Analityka ekonomiczna w zarządzaniu	
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	Studia I stopnia: Licencjat Studia II stopnia: Magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	Studia I stopnia: 20 Studia II stopnia: 20	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	Studia I st.: 198 Studia II st.: 289	Studia I st.: 85 Studia II st.: 235
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	Studia I st.: 2129 Studia II st.: 1280	Studia I st.: 1079 Studia II st.: 640

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	W pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	W pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	W pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	W pełni
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	Zadowalająca
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	W pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	W pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

1.1.

Kierunek *Zarządzanie* bezpośrednio wpisuje się w misję i strategię UJK w Kielcach. Misją Uniwersytetu jest prowadzenie wyspecjalizowanych badań naukowych i wszechstronnej działalności edukacyjnej - z uwzględnieniem i poszanowaniem zasad humanizmu, demokracji i tolerancji. Idea poszukiwania prawdy, stanowiąca fundament funkcjonowania społeczności akademickiej, winna się wpisywać w przestrzeń wolności badań naukowych i studiów.

Strategia rozwoju Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach na lata 2012-2020 określa pięć następujących priorytetów: Nauka – Edukacja – Baza – Otoczenie – Zarządzanie. Priorytet 2. Edukacja – wysoka jakość i różnorodna oferta kształcenia wskazuje, że Uniwersytet Jana Kochanowskiego, jako jedyny uniwersytet w regionie świętokrzyskim, gwarantuje optymalne warunki studiowania i różnorodną ofertę kształcenia w zakresie nauk humanistycznych, społecznych, ekonomicznych, przyrodniczych, ścisłych, medycznych oraz sztuki.

Poprzez stworzenie systemu transmisji wiedzy praktycznej do programów kształcenia (dedykowane specjalności) i prowadzenia działań dydaktycznych zmierzających do osiągnięcia stanu, w którym studenci będą dysponować wiedzą, umiejętnościami oraz sprecyzowanymi oczekiwaniami, co do swojej kariery zawodowej, kierunek *Zarządzanie* wpisuje się w obszar działań strategicznych określonych w strategii Wydziału PAiZ, a ogólne cele kształcenia oraz sylwetka absolwenta to: zaangażowane studentów i kadry dydaktycznej oraz absolwentów w tworzenie środowiska społecznego wzmacniającego kompetencje strategiczne, wyzwalanie skutecznych zachowań społecznych, organizatorskich i przedsiębiorczych wśród studentów, propagowanie etycznych i skutecznych wzorów zachowań menedżerskich.

Studia na kierunku *Zarządzanie* wpisują się w te podstawowe cele, ze względu na wyjątkowo nowoczesny i multidyscyplinary program umiejętnie łączący w sobie działania dydaktyczne i naukowe. Oferowane specjalności odpowiadają potrzebom pracodawców i wymogom rynku pracy. Nauczyciele akademicy, w tym stanowiący minimum kadrowe, legitymują się znaczącym dorobkiem naukowym, co potwierdzają ich publikacje, aktywny udział w międzynarodowej wymianie myśli naukowej podczas uczestnictwa w konferencjach oraz sukcesy w zdobywaniu grantów na realizację projektów badawczych NCN, współfinansowanych z funduszy UE (m.in. z PO – Kapitał Ludzki) oraz ze środków regionalnych (m.in. z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007–2013).

Uchwałą nr 4/92 z dnia 27 lutego 1992 r. Senat wyraził zgodę na utworzenie i prowadzenie kierunku studiów zarządzanie począwszy od roku akademickiego 1992/1993. Koncepcja nauczania na kierunku *Zarządzanie* przez lata ewoluowała, głównie w związku z prowadzeniem aktualnych badań naukowych oraz diagnozą rynku pracy. Ostateczny kształt programu nauczania na kierunku *Zarządzanie* został wypracowany przez Radę Programową Kierunku. Program studiów jest corocznie modyfikowany.

Na kierunku Zarządzanie kształcenie oparte jest na obszarze badawczym dyscypliny nauki o zarządzaniu, ale odnosi się też do dyscyplin wspomagających to jest: ekonomii i finansów. Łączy je przedmiot badania – procesy społeczne w uporządkowanej zbiorowości jednostek ludzkich oraz wyróżnionych relacji i powiązań, wraz z dążeniem tych zbiorowości do osiągnięcia określonych atrybutów (np. wartości ekonomicznych). Kształcenie na tym kierunku wymaga także posiłkowania się, ale w bardzo ograniczonym stopniu, wiedzą z zakresu nauk społecznych, ścisłych (np. matematyką), technicznych (np. informatyka) i wiedzą z innych obszarów kształcenia. W koncepcji kształcenia istotne jest ściśle powiązanie kształcenia na kierunku Zarządzanie z badaniami podstawowymi prowadzonymi przez pracowników Wydziału, szczególnie tych, którzy tworzą minimum kadrowe oraz prowadzą zajęcia na tym kierunku. Absolwent kierunku jest przygotowany do pracy w charakterze specjalisty organizacji i zarządzania, menedżera średniego i wyższego szczebla, doradcy i konsultanta w organizacjach o charakterze gospodarczym lub publicznym, a także prowadzenia własnej działalności. Dzięki teoretyczno-praktycznej wiedzy z zakresu nauk o zarządzaniu potrafi rozpoznawać, diagnozować i rozwiązywać problemy gospodarowania zasobami organizacji. Metody kształcenia dostosowane są do twórczego rozwijania wiedzy oraz zaspokajania zapotrzebowania na kadry kierownicze i specjalistyczne. Po ukończeniu kierunku Zarządzanie absolwent jest przygotowany do pracy na stanowiskach menedżerskich, gdzie z powodzeniem wdraża i realizuje oryginalne pomysły strategiczne. Zdobyte umiejętności i wiedza w zakresie języków obcych pozwalają też na pracę w organizacjach międzynarodowych, w różnych instytucjach Unii Europejskiej, a także w przedsiębiorstwach zajmujących się zarządzaniem na szczeblu międzynarodowym. Profil absolwenta kształtuje się na podstawie oferowanego wyboru specjalności zarówno dla I i II stopnia, studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz przedmiotów swobodnego wyboru. Dla obydwu poziomów i typów studiów sformułowano ogólne cele kształcenia związane z profilowaniem absolwentów.

1.2.

Pracownicy Wydziału prowadzą działalność naukowo-badawczą indywidualnie i w zespołach badawczych. Tematyka badań naukowych pracowników realizujących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku skupia się głównie wokół takich problemów jak:

- zarządzanie strategiczne,
- zarządzanie rozwojem organizacji,
- przedsiębiorczość,
- wpływ otoczenia biznesowego na funkcjonowanie przedsiębiorstw,
- zarządzanie i strategię regionalne,
- strategię funkcjonowania przedsiębiorstw, szczególnie małych i średnich,
- ryzyko w przedsięwzięciach gospodarczych,
- zarządzanie logistyką.

Obszary prowadzonych badań dotyczą głównie gospodarki województwa świętokrzyskiego, przedsiębiorców oraz administracji publicznej w zakresie wzrostu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu. Z tego też względu pracownicy Instytutu ściśle współpracują z administracją samorządową i rządową województwa prowadząc wspólnie z jej przedstawicielami badania, których wyniki wykorzystywane są do kreowania rozwoju gospodarczego regionu świętokrzyskiego.

W latach 2012-2017 pracownicy Instytutu prowadzili i prowadzą badania naukowe w obszarze nauk o zarządzaniu w ramach dofinansowania przez MNiSW oraz NCN (aktualnie realizowany jest 1 projekt). Pracownicy czynnie uczestniczą w konferencjach naukowych

o zasięgu międzynarodowym i ogólnopolskim, prezentując w tym zakresie swoje osiągnięcia naukowe. Kadra dydaktyczna bierze także udział w specjalistycznych sympozjach i seminariach naukowych organizowanych w Instytucie Zarządzania. W latach 2013-2016 zorganizowano łącznie 28 konferencji poświęconych rozwojowi organizacji, efektywności organizacji oraz konkurencyjności regionu i przedsiębiorstw o zasięgu międzynarodowym (9 konferencji) i krajowym (19 konferencji).

Wydział wydaje periodyk naukowy: *Studia i Materiały „Miscellanea Oeconomicae”*. Czasopismo w 2015 r. w ramach parametryzacji czasopism naukowych otrzymało 9 punktów (lista czasopism punktowanych B).

W 2008 roku Wydział uzyskał prawo do nadawania stopnia naukowego doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauk o polityce. W ostatniej ocenie parametrycznej z 2017 roku Wydział Prawa, Administracji i Zarządzania w grupie jednostek HS1SP (nauki społeczne) otrzymał kategorię B.

Współpraca naukowa Instytutu Zarządzania z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowymi oraz interesariuszami zewnętrznymi w sposób znaczący wpływa na koncepcję kształcenia, określanie efektów kształcenia i programów studiów na kierunku Zarządzanie.

1.3.

Efekty kształcenia ocenianego kierunku studiów zostały określone w Uchwale Nr 59/2017 Senatu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 25 maja 2017 roku w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków prowadzonych na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania. Efekty kształcenia zostały opracowane dla kierunku o profilu ogólnoakademickim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia. Zostały one przyporządkowane do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych i dyscyplin nauk o zarządzaniu (dyscyplina podstawowa), ekonomii i finansów (dyscypliny uzupełniające).

Dla studiów pierwszego stopnia na kierunku Zarządzanie przyjęto 21 kierunkowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, 35 w zakresie umiejętności oraz 5 w zakresie kompetencji społecznych. Kierunkowe efekty kształcenia zostały odniesione do uniwersalnych charakterystyk dla poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji, charakterystyk drugiego stopnia dla poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz charakterystyk drugiego stopnia dla obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych o profilu ogólnoakademickiego poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Dla studiów drugiego stopnia na ocenianym kierunku studiów przyjęto 21 kierunkowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, 33 w zakresie umiejętności oraz 5 w zakresie kompetencji społecznych. Kierunkowe efekty kształcenia dla studiów drugiego stopnia zostały odniesione do uniwersalnych charakterystyk dla poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji, charakterystyk drugiego stopnia dla poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz charakterystyk drugiego stopnia dla obszaru kształcenia w zakresie nauk społecznych o profilu ogólnoakademickiego poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

W kartach przedmiotów zostały określone przedmiotowe efekty kształcenia sformułowane w trzech zakresach – wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Dla każdego z efektów przedmiotowych wskazano odniesienia do odpowiednich efektów kierunkowych z danego zakresu. Przedmiotowe efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych przyjęto także dla praktyki zawodowej wskazując ich odniesienia do efektów kierunkowych. Dla każdego z efektów przedmiotowych wskazano od jednego do kilku odniesień do efektów kierunkowych.

W zbiorze efektów kształcenia dla studiów pierwszego stopnia na kierunku Zarządzanie jednostka wyodrębniła efekty kształcenia związane z przekazywaniem pogłębionej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do przygotowania studentów do

prowadzenia działalności badawczej. Wskazano 10 efektów w zakresie wiedzy, 16 w zakresie umiejętności i 3 w zakresie kompetencji społecznych. Efekty te realizowane są w ramach jednego przedmiotu z modułu ogólnouczelnianego, 14 z modułu podstawowy/kierunkowy, 4 modułu specjalnościowego, jednego z modułu fakultatywnego oraz seminarium dyplomowego. Zostało do nich przypisanych łącznie 98 punktów ECTS.

W programie kształcenia dla studiów drugiego stopnia wskazano 10 efektów z zakresu wiedzy, 10 z zakresu umiejętności oraz 4 z zakresu kompetencji społecznych jako związane z badaniami naukowymi odpowiadającymi obszarowi, dziedzinie i dyscyplinom, do których został przyporządkowany kierunek studiów. Efekty te realizowane są w ramach 2 przedmiotów z modułu ogólnouczelnianego, 7 przedmiotów z modułu podstawowy/kierunkowy, po 3-4 przedmioty z modułu specjalnościowego, 1 z modułu fakultatywnego oraz seminarium magisterskie. Zostało do nich przypisanych łącznie 64-67, w zależności od specjalności, punktów ECTS.

Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów zostały sformułowane w sposób zrozumiały, z zastosowaniem terminologii właściwej dla dziedziny nauk i dyscypliny naukowej, do której zostały one przyporządkowane.

Program kształcenia na studiach pierwszego stopnia uwzględnia, w ramach efektów kształcenia z zakresu umiejętności, efekt dotyczący znajomości języka obcego (ZARZ1A_U31 konstruuje wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym). Zakłada się przygotowanie studentów do egzaminu z języka na poziomie B2. Natomiast program kształcenia na studiach drugiego stopnia wskazuje zakładany poziom znajomości języka (ZARZ2A_U01 ma umiejętności językowe w zakresie języka obcego) na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Efekty kształcenia dla kierunku *Zarządzanie* dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na studiach pierwszego i na studiach drugiego stopnia są identyczne poza efektem odnoszącym się do wychowania fizycznego, który występuje tylko na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Kierunkowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są spójne z efektami kształcenia określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego dla obszaru nauk społecznych w odniesieniu do profilu ogólnoakademickiego, do którego został przyporządkowany kierunek. Dobór dyscyplin uzupełniających jest właściwy. Liczba efektów kierunkowych jest większa niż liczba efektów obszarowych, co pozwoliło na ich odpowiednie uszczegółowienie. Efekty kierunkowe znajdują przy tym odniesienia do wszystkich efektów obszarowych. Dotyczy to obydwu poziomów kształcenia. Efekt kierunkowy z języka obcego na studiach pierwszego stopnia nie wskazuje jednoznacznie poziomu nabywanych umiejętności językowych.

Przedmiotowe efekty kształcenia zostały sformułowane dla wszystkich przedmiotów ujętych w programie kształcenia i są spójne z efektami kierunkowymi. Spójność ta została wskazana w kartach przedmiotu.

W zbiorze efektów kształcenia ocenianego kierunku studiów uwzględnione zostały efekty kierunkowe i przedmiotowe związane z pogłębioną wiedzą i umiejętnościami niezbędnymi dla prowadzenia działalności badawczej w dyscyplinach nauki, do których został przyporządkowany kierunek. Realizacja tych efektów pozwala na przygotowanie studentów pierwszego stopnia do prowadzenia działalności badawczej, a na studiach drugiego stopnia do udziału w niej.

Kierunkowe i przedmiotowe efekty kształcenia sformułowane są w sposób przystępny, z zastosowaniem terminologii odpowiadającej dyscyplinom nauki, do których

przyporządkowano kierunek studiów. Sposób ich sformułowania pozwala na stworzenie skutecznego systemu weryfikacji stopnia realizacji każdego z efektów.

Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów są takie same dla obydwu ich form – stacjonarnej i niestacjonarnej.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

Jednoznacznie określić w efekcie kształcenia dotyczącym języka obcego poziom jego znajomości nabywany przez absolwenta.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

2.1.

Zmodyfikowany program kształcenia ocenianego kierunku studiów przyjęty uchwałą Rady Wydziału w dniu 21.06.2017 r. i obowiązujący w roku akademickim 2017/2018 ujmuje na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia następujące moduły: moduł ogólnouczelniany (349 godzin, w tym język obcy 120), moduł podstawowy/kierunkowy (1095 godzin), moduły specjalnościowe (550 bądź 580 godzin), moduł fakultatywny (150 godzin) oraz moduł dyplomowy (60). Na studiach niestacjonarnych realizowane są te same moduły z następującym wymiarem godzin: moduł ogólnouczelniany (184, w tym język obcy 90), moduł podstawowy/kierunkowy (475 godzin), moduły specjalnościowe (335 bądź 360 godzin), moduł fakultatywny (40 godzin) oraz moduł dyplomowy (40). Na studiach pierwszego stopnia realizowane są dwie specjalności: Ekonomia i rozwój organizacji, Zarządzanie podatkami i rachunkowość.

Sekwencja zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia jest taka sama. Przedmioty z modułu ogólnouczelnianego prowadzone są przez pierwsze dwa semestry, przy czym język obcy przez cztery, przedmioty z modułu podstawowego/kierunkowego przez wszystkie semestry, przedmioty z modułu specjalnościowego w semestrach 3-6, przedmioty z modułu moduł fakultatywnego w semestrze 3, a seminarium dyplomowe od semestru czwartego.

Zmodyfikowany program kształcenia na studiach drugiego stopnia przyjęty uchwałą Rady Wydziału w dniu 21.06.2017 r. i obowiązujący w roku akademickim 2017/2018 ujmuje na studiach stacjonarnych następujące moduły: moduł ogólnouczelniany (155 godzin, w tym język obcy 60), moduł podstawowy/kierunkowy (570 godzin), moduły specjalnościowe (od 360 do 390 godzin), moduł fakultatywny (90 godzin) oraz moduł dyplomowy (120). Na studiach niestacjonarnych realizowane są te same moduły z następującym wymiarem godzin: moduł ogólnouczelniany (90, w tym język obcy 30), moduł podstawowy/kierunkowy (231 godzin), moduły specjalnościowe (od 210 do 229 godzin), moduł fakultatywny (20 godzin) oraz moduł dyplomowy (80). Na studiach drugiego stopnia oferowanych jest 6 specjalności: Zarządzanie finansami, Zarządzanie zasobami ludzkimi, Controlling i rachunkowość,

Zarządzanie w sektorze publicznym i prywatnym, Handel i wystawiennictwo, Analityka ekonomiczna w zarządzaniu.

Sekwencja zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia jest analogiczna. Przedmioty z modułu ogólnouczelnianego prowadzone są w semestrach 1, 3 i 4, przy czym język obcy przez dwa pierwsze semestry. Przedmioty z modułu podstawowego/ /kierunkowego przez wszystkie semestry. Zastrzeżenie budzi prowadzenie zajęć z ekonometrii dopiero w ostatnim semestrze, gdyż uniemożliwia to z praktyce wykorzystanie wiedzy i umiejętności z tego przedmiotu przy przygotowywaniu prac magisterskich. Przedmioty z modułu specjalnościowego w semestrach 3-4, przedmioty z modułu moduł fakultatywnego w semestrze 3, a seminarium dyplomowe od semestru drugiego.

Proporcje liczby godzin wykładów i ćwiczeń są w niewielkim stopniu zróżnicowane dla poszczególnych specjalności. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia na wykłady przypada 1067-1082 godzin, a na ćwiczenia 887-932. Na studiach niestacjonarnych liczba godzin wykładów wynosi 492-517, a ćwiczeń 402. Natomiast na studiach stacjonarnych drugiego stopnia wykłady realizowane są w wymiarze 650-695 godzin, a ćwiczenia 435-485 godzin. Na studiach niestacjonarnych na wykłady przewidziane są 293-302 godziny, a na ćwiczenia 203-218 godzin.

Liczebność grup wykładowych na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia wynosi 62-72 osoby, a na studiach drugiego stopnia 108-144. Grupy ćwiczeniowe dla obydwu form studiów liczą 19-36 osób. Natomiast seminaria dyplomowe prowadzone są w grupach liczących 7-17 studentów.

Praktyki realizowane są w oparciu o Regulamin praktyk zawodowych realizowanych w Instytucie Zarządzania i instrukcję dla studentów danego kierunku. Regulamin określa cele praktyk, organizację praktyk, warunki zaliczania praktyki, organizację praktyk nieobowiązkowych. W jednostce prowadzącej oceniany kierunek studiów powołany jest instytutowy opiekun praktyk zawodowych. Regulamin praktyk wskazuje zakres obowiązków opiekuna. Należy do nich w szczególności szereg czynności związanych z organizacją, nadzorem nad przebiegiem i zaliczanie praktyk.

Dla praktyk opracowana została karta przedmiotu zawierająca w szczególności efekty kształcenia, cele praktyk oraz zasady ich zaliczania. Studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia odbywają praktykę w wymiarze 160 godz. (4 tygodnie). Natomiast program kształcenia studiów drugiego stopnia przewiduje praktykę zawodową w wymiarze 120 godz. (3 tygodnie). Praktyka realizowana jest w sposób ciągły w okresie od 1 czerwca do 15 września. Na studiach pierwszego stopnia praktyka realizowana jest w semestrze czwartym, a na studiach drugiego stopnia w drugim semestrze. Praktyka musi odbywać się w przedsiębiorstwach i instytucjach, które gwarantują jej realizację zgodną z kierunkiem studiów i specjalnością. Są to m.in.: podmioty sektora publicznego i prywatnego, instytucje samorządu terytorialnego i podporządkowane im jednostki organizacyjne oraz banki komercyjne. Obowiązuje w szczególności wymóg, aby w programie praktyk uwzględnione były treści odpowiadające specjalności studiowanej przez studenta.

Regulamin praktyk dopuszcza zaliczanie praktyk na podstawie wolontariatu oraz pracy zawodowej w trakcie trwania studiów, także za granicą. Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia 11 proc. studentów zalicza praktykę na podstawie wykonywanej pracy, natomiast pozostali studenci odbywają ją w formie praktyki w okresie wakacyjnym. Podobne proporcje występują na studiach stacjonarnych drugiego stopnia. Natomiast na studiach niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia ok. 60% studentów uzyskuje zaliczenie praktyki na podstawie pracy zawodowej realizowanej w trakcie trwania studiów, a pozostali studenci odbywają praktykę. Incydentalnie studenci odbywają praktyki zawodowe także w Akademickim Inkubatorze Przedsiębiorczości działającym przy Uczelni.

Zajęcia na studiach stacjonarnych organizowane są od poniedziałku do czwartku. Ich rozkład w trakcie tygodnia i w poszczególnych dniach jest różny w zależności od semestrów studiów. Większość zajęć odbywa się od godzin porannych i jest realizowana do godzin południowych. Sporadycznie zajęcia trwają do godzin wieczornych (19.30). Dość duża część wykładów organizowana jest w blokach 4 godzin lekcyjnych, w tym z przedmiotów ilościowych (np. Ekonometria, Matematyka). Także seminaria odbywają się w blokach 4-godzinnych. Natomiast ćwiczenia realizowane są w ramach dwóch godzin lekcyjnych. Pomiędzy poszczególnymi zajęciami planowane są 10-minutowe przerwy.

Zajęcia na studiach niestacjonarnych organizowane są w ramach zjazdów sobotnio-niedzielnich. W trakcie semestru organizowanych jest 5-7 zjazdów. Sporadycznie w piątek w godzinach wieczornych planowane są seminaria dyplomowe. W soboty i niedziele zajęcia rozpoczynają się z reguły o godzinie 8.00 i trwają do godzin wieczornych (17.00-18.00). Niekiedy, zwłaszcza w soboty prowadzone są dłużej (do 20:00). Duża część zajęć odbywa się w blokach 3 godzin lekcyjnych, ale niektóre wykłady prowadzone są w blokach 4-godzinnych. Wszystkie seminaria trwają cztery godziny lekcyjne. Pomiędzy poszczególnymi zajęciami planowane są z reguły 10-15 minutowe przerwy.

Na ocenianym kierunku studiów nie są prowadzone zajęcia dydaktyczne z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Studia pierwszego stopnia (stacjonarne i niestacjonarne) trwają 3 lata (6 semestrów). Program kształcenia na studiach stacjonarnych obejmuje łącznie w zależności od specjalności 2129 bądź 2159 godzin zajęć dydaktycznych realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów. Łączny nakład czasu pracy studenta wynosi odpowiednio 4679 bądź 4729 godzin. Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji (tytułu zawodowego) wynosi 180. W każdym semestrze liczba punktów ECTS ujętych w programie wynosi 30.

Program kształcenia na studiach niestacjonarnych obejmuje łącznie w zależności od specjalności 1054 bądź 1079 godzin zajęć dydaktycznych realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów. Łączny nakład czasu pracy studenta wynosi niezależnie od specjalności 4669. Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji (tytułu zawodowego) wynosi 180. W każdym semestrze liczba punktów ECTS ujętych w programie wynosi 30.

Na stacjonarnych studiach pierwszego stopnia liczba punktów ECTS, którą student powinien uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich wynosi w zależności od specjalności od 109 do 111, a na studiach niestacjonarnych 65 i 67. Liczba punktów ECTS, którą student powinien uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzonymi w jednostce prowadzącej oceniany kierunek badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki na studiach stacjonarnych w zależności od specjalności 159 i 164, a na studiach niestacjonarnych 164. Liczba punktów ECTS, którą student powinien uzyskać w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczeniowych lub zajęć na innym kierunku studiów jest jednolita dla obydwu form studiów i wynosi 18. Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując moduły kształcenia podlegające wyborowi wynosi na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych 60. Liczba punktów ECTS za zajęcia z obszaru nauk humanistycznych lub nauk społecznych także jest jednolita i wynosi 5.

Studia drugiego stopnia trwają 2 lata (4 semestry). Program kształcenia na studiach stacjonarnych obejmuje łącznie w zależności od specjalności 1250 bądź 1280 godzin zajęć dydaktycznych realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów. Łączny nakład czasu pracy studenta wynosi od 3215 do 3225 godzin. Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji (tytułu zawodowego) wynosi 120. W każdym semestrze liczba punktów ECTS ujętych w programie wynosi 30.

Program kształcenia na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia obejmuje łącznie w zależności od specjalności od 621 do 640 godzin zajęć dydaktycznych realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i studentów. Łączny nakład czasu pracy studenta wynosi w zależności od specjalności od 3215 do 3225. Liczba punktów ECTS konieczna dla uzyskania kwalifikacji (tytułu zawodowego) wynosi 120. W każdym semestrze liczba punktów ECTS ujętych w programie wynosi 30.

Liczba punktów ECTS, którą student powinien uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich wynosi w zależności od specjalności od 72 do 73, a na studiach niestacjonarnych 47. Liczba punktów ECTS, którą student powinien uzyskać w ramach zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki jest na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych jednakowa i wynosi 120. Liczba punktów ECTS, którą student powinien uzyskać w ramach niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczeniowych lub zajęć na innym kierunku studiów jest także jednakowa dla obydwu form studiów i wynosi 9. Liczba punktów ECTS, którą student uzyskuje realizując moduły kształcenia podlegające wyborowi wynosi na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych 59. Liczba punktów ECTS za zajęcia z obszaru nauk humanistycznych lub nauk społecznych także jest jednakowa i wynosi 5.

Liczba godzin i punktów ECTS przypisana do poszczególnych przedmiotów jest określona w planach studiów. Godziny zajęć realizowane w bezpośrednim kontakcie studentów z nauczycielami akademickimi wynikają z planu studiów. W kartach przedmiotów podane jest zestawienie rodzajów przedsięwzięć dydaktycznych realizowanych w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studenta oraz w ramach pracy własnej tego ostatniego. Wykaz ten ma zawartość jednakową dla wszystkich kart przedmiotów. Do pierwszej grupy zalicza się udział w wykładach, udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach, udział w egzaminie/kolokwium zaliczeniowym oraz konsultacje zadania domowego/projektu. Natomiast w drugiej grupie (samodzielna praca studenta) uwzględniono: przygotowanie do wykładu, przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium, przygotowanie do egzaminu/kolokwium. Z tego zestawu dobierane są przedsięwzięcia wybrane dla danego przedmiotu. Dla każdego z tych działań przyporządkowana jest liczba godzin. Jest ona jednakowa w ujęciu łącznym dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, podobnie jak liczba punktów ECTS. Natomiast występują różnice w strukturze polegające na odpowiednio mniejszym udziale studentów niestacjonarnych w zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego na rzecz większego udziału pracy własnej.

W kartach przedmiotów podane zostały, przyjęte dla każdego z tych przedmiotów, przedmiotowe efekty kształcenia, ze wskazaniem ich odniesień do kierunkowych efektów kształcenia. Efekty przedmiotowe sformułowane są w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Jednocześnie w kartach przedmiotów określono cele przedmiotu ujmując je także w tych trzech zakresach. Kolejnym elementem kart przedmiotów są treści programowe. Dokonano ich podziału na treści odnoszące się do form zajęć, w jakich prowadzony jest przedmiot, czyli najczęściej wykładów i ćwiczeń. Zakres treści programowych podanych dla poszczególnych przedmiotów obejmuje od kilku do kilkunastu syntetycznie ujętych zagadnień. Zestawienie w kartach przedmiotów tych trzech elementów (przedmiotowych efektów kształcenia, celów przedmiotu, treści programowych) pozwala na ocenę ich spójności.

Na studiach pierwszego stopnia lektorat języka obcego prowadzony jest poziomie B2 ESOKJ. Treści leksykalne ujęte w karcie przedmiotu obejmują takie zagadnienia, jak: uniwersytet, przedmiot studiów, wykształcenie, praca, media, technologie, środowisko, zdrowie, żywienie, sport, czas wolny, edukacja, zakupy, podróżowanie, społeczeństwo, kultura, zjawiska społeczne. Na studiach drugiego stopnia nauka języka obcego prowadzona jest na poziomie B2+ ESOKJ. Treści programowe obejmują w tym przypadku słownictwo

specjalistyczne właściwe dla studiowanego kierunku studiów, język funkcyjny uwzględniający w szczególności interpretacje danych statystycznych, wykresów, prezentacje artykułów, wyników badań, streszczenia publikacji, pracy dyplomowej, artykułów specjalistycznych lub inne prace pisemne właściwe dla studiowanego kierunku studiów.

Treści programowe podane w kartach przedmiotów obejmują podstawowe zagadnienia i problemy odpowiadające aktualnemu stanowi wiedzy i praktyki badawczej. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w wykazach literatury podanej w kartach przedmiotów. Dla każdego przedmiotu podano po kilka pozycji podręcznikowych, bądź innych zwartych publikacji. Literatura ta jest podzielona na podstawową i uzupełniającą. Obejmuje ona aktualne pozycje wydawnicze, bądź pozycje uznawane za zawierające kanon wiedzy z danego przedmiotu.

Metody kształcenia stosowane na ocenianym kierunku studiów określone są w kartach przedmiotów. Dla wykładów stosuje się: wykład problemowy, wykład konwersatoryjny, wykład audytoryjny z wykorzystaniem techniki multimedialnej. Natomiast ćwiczenia prowadzone są z zastosowaniem takich metod, jak: analiza przypadków, metoda sytuacyjna, ćwiczenia przedmiotowe, ćwiczenia audytoryjne, zadania do rozwiązania, dyskusja, angażowanie studentów do wymiany spostrzeżeń i wniosków. Jako metody kształcenia przygotowujące studentów do prowadzenia badań stosowane są: metody z zakresu technik psychologicznych, metody rozwiązywania problemów w zespołach projektowych, przygotowywanie koncepcji badań naukowych, przeprowadzanie analiz rynku i zjawisk, opis zjawisk, prowadzenie badań ilościowych i jakościowych, stosowanie technik badań operacyjnych, narzędzi zarządzania strategicznego, tworzenia tekstów prac naukowych, formułowanie problemów, dokonywanie oceny, formułowanie wniosków.

Program kształcenia ocenianego kierunku studiów przewiduje możliwość wyboru przedmiotu z modułu wsparcia studentów w procesie uczenia się, modułu specjalnościowego, seminarium dyplomowego oraz modułu fakultatywnego. Na studiach pierwszego stopnia na moduły kształcenia podlegające wyborowi przypadało 60 punktów ECTS, a na studiach drugiego stopnia 59 ECTS.

Indywidualizacja procesu kształcenia opiera się na obowiązującym w Uniwersytecie Jana Kochanowskiego Regulaminie studiów. Wprowadza on dwa rozwiązania w tym zakresie: indywidualną organizacją studiów oraz indywidualny program kształcenia. Z indywidualnej organizacji studiów mogą korzystać w szczególności osoby niepełnosprawne.

Jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów wprowadziła system opieki naukowej wspierający studentów w procesie zdobywania wiedzy i umiejętności. System ten obejmuje wspieranie wszelkich inicjatyw studenckich o charakterze naukowym, szkoleniowym i organizacyjnym. W szczególności studenci mają zapewniony rozwój zainteresowań naukowych poprzez merytoryczne wspieranie działalności kół naukowych. Studenci mogą organizować konferencje naukowe, seminaria oraz uczestniczyć w takich przedsięwzięciach, których efektem są m.in. artykuły naukowe i prezentacja tych artykułów podczas wystąpień. Nauczyciele akademicy zobligowani są do udzielania studentom pomocy dydaktycznej w trakcie konsultacji.

Studenci uzyskują także kompetentną obsługę administracyjną w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym. Zapewniony jest dostęp internetowy do programu kształcenia, planu studiów, efektów kształcenia, sylwetki absolwenta, kart przedmiotów, pakietów ECTS oraz dokumentacji związanej z praktykami studenckimi. Studenci mają również dostęp do kart przedmiotów znajdujących się na stronie głównej Uniwersytetu.

Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci wyrazili opinię, że metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się poprzez przygotowanie do zajęć oraz poprzez dodatkowe zadania i projekty. W opinii studentów stosunek zajęć teoretycznych do praktycznych jest odpowiedni. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym przyznały, że wielkości grup zajęciowych pozwalają na realizację zakładanych efektów kształcenia.

Harmonogram zajęć oraz sesji egzaminacyjnej jest dostosowany do potrzeb studentów, co potwierdziły osoby obecna na spotkaniu z zespołem oceniającym. Studenci kierunku zarządzanie uczestniczą w obowiązkowych praktykach zawodowych. Studenci mają możliwość samodzielnego wskazania instytucji, w której chcą realizować praktykę lub skorzystania ze wsparcia Akademickiego Biura Karier. Nadzór merytoryczny nad praktyką sprawuje opiekun praktyk. Studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym stwierdzili, że praktyka zawodowa spełnia ich oczekiwania oraz umożliwia im zdobycie założonych efektów kształcenia.

2.2.

Metody weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów kształcenia stosowane na kierunku Zarządzanie określone zostały w kartach przedmiotów. Zostały one określone odrębnie dla każdej z form zajęć przewidzianej dla danego przedmiotu. Najczęściej stosowanymi metodami są: egzamin ustny, egzamin pisemny, kolokwium, aktywność na zajęciach, praca własna, praca w grupie. W karcie przedmioty wskazano jednocześnie w oparciu o jaką metodę weryfikowany jest stopień osiągnięcia każdego z przedmiotowych efektów kształcenia. W kartach przedmiotów określono także kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia. Zostały one określone odrębnie dla każdej ze stosowanych w ramach przedmiotu formy zajęć. Kryteria te określają jaki musi być procentowy stopień spełnienia wymogów dla uzyskania oceny w ramach obowiązującej w Uczelni skali od „3” do „5”. Jako zasadę przyjęto, że dla uzyskania oceny „3” student musi uzyskać co najmniej 50% maksymalnej liczby punktów ustalonej dla danej formy zaliczenia/egzaminu.

Efekty kształcenia odnoszące się do praktyk zawodowych weryfikowane są przez Instytutowych Opiekunów Praktyk. Dokonuje się to zarówno przed odbyciem praktyki przez studenta, jak i po jej odbyciu, zgodnie z ogólnouczelnianą procedurą WSZJK-U/10 (odbywanie i dokumentowanie praktyki studentów).

Końcowa weryfikacja efektów kształcenia nabytych przez studentów odbywa się w procesie dyplomowania. Na ocenę końcową w 50% wpływa średnia arytmetyczna ocen z wszystkich egzaminów i zaliczeń występujących w toku studiów, wagę po 25% mają natomiast: średnia ocen z recenzji pracy dyplomowej oraz średnia z ocen z egzaminu dyplomowego. Takie rozwiązanie odnoszące się do weryfikacji końcowych efektów kształcenia uwzględnia przebieg całego procesu studiów.

Na studiach pierwszego stopnia, zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, studenci w zależności od wybranej specjalności zdają 28 bądź 31 egzaminów. Egzaminami jest objęta większość przedmiotów podstawowych i kierunkowych oraz znaczna część przedmiotów specjalnościowych. Na studiach drugiego stopnia, zarówno stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, studenci w zależności od wybranej specjalności zdają od 26 do 29 egzaminów. Także w tym przypadku egzaminami jest objęta większość przedmiotów podstawowych i kierunkowych oraz znaczna część przedmiotów specjalnościowych. Pozostałe przedmioty kończą się zaliczeniem z oceną.

Egzaminy prowadzone są sporadycznie w formie egzaminów ustnych, najczęściej zaś w formie egzaminów pisemnych. Egzaminy pisemne mają formę testów, odpowiedzi na pytania otwarte bądź zadania do rozwiązania. Natomiast zaliczenia mają formę pisemną i obejmują pytania opisowe, testowe zadania bądź projekty.

Wszyscy nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia dydaktyczne obowiązani są do dokumentowania osiąganych przez studentów efektów kształcenia, zgodnie z przyjętą procedurą wydziałową. Przewiduje ona w szczególności archiwizowanie prace reprezentatywnych dla danej oceny. W przypadku ustnej weryfikacji nauczyciel akademicki zobowiązany jest do przygotowania zestawu pytań, potwierdzonego podpisem jednego studenta. Prace kontrolne i egzaminacyjne przechowywane są w archiwum wydziałowym.

Prace dyplomowe w wersji papierowej i na płycie CD oraz protokoły z egzaminów dyplomowych przechowywane są w teczkach studentów w archiwum uczelnianym.

Analiza losowo dobranych prac dyplomowych wskazuje, że ich struktura jest dostosowana do ogólnoakademickiego profilu kształcenia. Zawierają one stosunkowo silnie rozbudowane części teoretyczne oparte na przeglądzie literatury przedmiotu, niestety głównie książkowej, przy znikomym wykorzystaniu artykułów z czasopism specjalistycznych. Części teoretyczne mają w dużym stopniu charakter odtwórczy i przedstawiają stan wiedzy w danym zakresie bez krytycznej analizy. Części empiryczne są dość wąskie. Jakość badań stanowiących podstawę części empirycznych jest jednak w większości przypadków dość niska. Na taką ocenę składa się w szczególności wąski zakres wykorzystywanych danych empirycznych, stosowanie jedynie prostych metod ilościowych do analizy i prezentacji zależności, słabe wnioskowanie. Jednocześnie część prac uzyskuje relatywnie wysokie oceny.

Praktyki zawodowe zaliczane są na podstawie oceny wystawianej przez zakładowego opiekuna praktyk bądź w oparciu o dokumentację dotyczącą prowadzenia przez studenta własnej działalności gospodarczej lub w przypadku zaliczenia praktyki na podstawie pracy zawodowej - oceny pracodawcy.

Tematy prac dyplomowych są zgodne z zakresem merytorycznym dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany oceniany kierunek studiów.

Studenci ocenianego kierunku studiów posiadają liczne osiągnięcia naukowe. Wyrażają się one w szczególności w uzyskaniu w latach 2014-2018 przez trzy osoby Diamentowych Grantów, uzyskanie w latach 2012-2018 przez 27 studentów stypendiów Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, uzyskiwaniem wyróżnień w konkursach na Najlepszego Studenta RP „Studencki Nobel” oraz Nagrody Talenty Świętokrzyskie. Studenci ocenianego kierunku wykazują znaczną aktywność publikacyjną. W latach 2013-2017 opublikowali łącznie 100 prac w czasopismach naukowych i wydawnictwach zwartych. Dość duża była również aktywność studentów w konferencjach naukowych. Uczestniczyli w nich wraz z referatem 38 razy. Studenci brali także udział w realizacji trzech projektów badawczych.

Realizacja programu studiów, zarówno pierwszego, jak i drugiego stopnia przygotowuje absolwentów do podjęcia pracy na różnego rodzaju stanowiskach menedżerskich. Uwzględnia również specyfikę województwa, w którym większość tych stanowisk tworzą małe i średnie przedsiębiorstwa oraz samozatrudnienie. Absolwenci są przygotowani również do pełnienia ról kierowniczych w jednostkach administracji publicznej i w różnych gałęziach gospodarki narodowej. Absolwent ma możliwość kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia oraz na studiach podyplomowych. Natomiast absolwent drugiego stopnia ma możliwość kontynuacji kształcenia na studiach trzeciego stopnia oraz na studiach podyplomowych.

Zasady sprawdzania i oceny realizacji efektów kształcenia zostały określone w Regulaminie studiów UJK. Podstawową rolę w tym procesie odgrywają nauczyciele akademicy prowadzący poszczególne przedmioty, którzy oceniają bieżące postępy studentów w nauce w trakcie zajęć o charakterze aktywnym (ćwiczenia, lektoraty, seminaria) oraz na ich zakończenie w ramach zaliczeń i egzaminów. Zapewnia znajomość zrealizowanego materiału dydaktycznego, a w przypadku form aktywnych wiedzę na temat osiągnięć studentów w trakcie realizacji zajęć. Oceny dokonywane są w oparciu o jednolite kryteria dla wszystkich studentów, określone w kartach przedmiotów, co zapewnia ich przejrzystość. Prowadzący zajęcia zobligowani są do przestrzegania zasad bezstronności i rzetelności w procesie sprawdzania i oceny efektów kształcenia. Weryfikacja wiedzy i umiejętności studentów w procesie dyplomowania dokonuje się poprzez ocenę prac dyplomowych z udziałem promotora i recenzenta i egzaminu dyplomowego z udziałem przewodniczącego komisji, promotora i recenzenta.

Zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych odnoszących się do sprawdzania i oceny efektów kształcenia określone są w szczególności w Regulaminie studiów. Odnoszą się one m.in. do kwestionowania otrzymywanych przez studentów ocen z prac przejściowych, zaliczeniowych i egzaminacyjnych. Studenci mają możliwość egzekwowania swoich praw i sygnalizowania wszelkich problemów w tym zakresie w drodze zarówno kontaktów bezpośrednich z nauczycielami akademickimi i władzami Instytutu i Wydziału, jak i w formie anonimowych ocen wyrażanych w ankietach. Nauczyciele akademicy ze swojej strony zwracają uwagę i reagują na wszelkie przejawy nieetycznego postępowania studentów związane z weryfikacją efektów kształcenia.

Uczelnia podejmuje działania mające zapobiegać zachowaniom nieetycznym i niezgodnym z prawem. Odnosi się to zarówno do procesu weryfikacji realizacji efektów kształcenia w trakcie studiów, jak i procesu dyplomowania. Każda praca dyplomowa jest poddana weryfikacji w systemie antyplagiatowym zgodnie z Zarządzeniem Nr 13/2015 Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 9 lutego 2015 roku w sprawie regulaminu określającego tryb i zasady funkcjonowania procedury antyplagiatowej i Zarządzeniem Nr 36/2015 Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 8 maja 2015 roku zmieniającym zarządzenie nr 13/2015.

Regulamin studiów oraz zwyczajowo przyjęte i respektowane zasady sprawdzania i oceniania efektów kształcenia stosowane w Uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów zapewniają równe traktowanie wszystkich studentów. Prace zaliczeniowe i egzaminacyjne studentów sprawdzane i oceniane są z zastosowaniem tych samych zasad i kryteriów. Studenci korzystają z jednakowych praw w zakresie przystępowania do zaliczeń i egzaminów.

Kryteria i metody oceny osiągniętych przez studentów efektów kształcenia określonych dla poszczególnych przedmiotów podane są w kartach przedmiotów. Studenci uzyskują informację zwrotną o ocenach z kolokwii zaliczeniowych i egzaminów za pośrednictwem platformy Wirtualna Uczelnia. Każdy student ma założone indywidualne konto w systemie Wirtualna Uczelnia. Po zalogowaniu do systemu student ma podgląd do ocen wystawionych przez wykładowców zarówno w bieżącej sesji egzaminacyjnej, jak i w poprzednich. Jednocześnie student może uzyskać informację o wystawionych ocenach w dziekanacie. Nauczyciel akademicki przeprowadzający dany sprawdzian jest zobowiązany, na wniosek studenta, do udostępnienia mu do wglądu ocenionej pracy egzaminacyjnej i przedstawienia merytorycznego uzasadnienia oceny. Nauczyciel jest obowiązany przechowywać sprawdzone prace przejściowe do końca semestru następującego po semestrze kiedy były one przeprowadzone.

Organizacja roku akademickiego w UJK określana jest w zarządzeniach Rektora. Przewiduje ona w szczególności sesję egzaminacyjną oraz sesję poprawkową po każdym z semestrów. Na sesje te przewidziano odpowiednio długi czas.

Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są właściwe i uwzględniają zasady sprawiedliwości, równych szans, a także są pomocne w procesie uczenia się. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym system sprawdzania oraz oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty. Studenci, podkreślili, że są informowani o osiągniętych wynikach w trakcie zajęć oraz poprzez platformę Wirtualna Uczelnia. System oceny osiągnięć studentów zorientowany jest na proces uczenia się, zawiera konkretnie i jasno określone wymagania i obiektywnie formułowane oceny, co potwierdzili studenci na spotkaniu z zespołem oceniającym.

2.3.

Rekrutacja na studia prowadzona jest w oparciu o uchwały senatu. Warunki i tryb rekrutacji na studia w roku akademickim 2017/18 uregulowała Uchwała Senatu nr 37/2016 z

dnia 16 maja 2016 roku. Uczelnia przyjmuje kandydatów na studia w ramach limitów ustalonych na pierwszy rok studiów przez Senat na poszczególne kierunki studiów.

Przyjęcia kandydatów odbywają się w oparciu o postępowanie kwalifikacyjne. Przy przyjęciach kandydatów na studia pierwszego stopnia postępowanie kwalifikacyjne opiera się na rankingu wyników z części zewnętrznej egzaminu maturalnego. Na kierunku Zarządzanie brane są pod uwagę oceny z przedmiotów: matematyka lub wiedza o społeczeństwie lub historia lub geografii lub język obcy. Przyjęcia kandydatów na pierwszy rok studiów drugiego stopnia dokonywane są w oparciu o ranking ocen na dyplomie ukończenia studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia bądź studiów jednolitych magisterskich. Ranking ocen dla absolwentów po kierunkach z obszaru nauk społecznych przeprowadzany jest wyłącznie na podstawie konkursu dyplomów. Natomiast dla absolwentów po innych kierunkach niż z obszaru nauk społecznych przeprowadzana jest rozmowa kwalifikacyjna uwzględniająca kierunkowe efekty kształcenia studiów pierwszego stopnia z obszaru nauk społecznych. W przypadku, gdy liczba kandydatów nie przekracza planowanego limitu na dany kierunek studiów, kwalifikuje się wszystkich kandydatów na podstawie złożenia wymaganych dokumentów.

Postępowanie kwalifikacyjne prowadzą wydziałowe komisje rekrutacyjne oraz Uniwersytecka Komisja Rekrutacyjna. Do zadań komisji Uniwersyteckiej należy w szczególności opiniowanie odwołań od decyzji wydziałowych komisji rekrutacyjnych. Stosowane na ocenianym kierunku studiów zasady, procedury i kryteria kwalifikacji kandydatów na pierwszy rok studiów zapewniają wszystkim kandydatom równe szanse podjęcia studiów. Z punktu widzenia studentów liczba przyjmowanych kandydatów jest dostosowana do potencjału dydaktycznego kierunku zarządzania.

Praca dyplomowa jest obowiązkowym końcowym elementem studiów pierwszego i drugiego stopnia. Zasady pisania pracy dyplomowej oraz przygotowania i przeprowadzenia egzaminów określają przepisy: Regulaminu Studiów UJK, Procedura WSZJK-U/9 (Proces dyplomowania) oraz Zasady dyplomowania obowiązujące w Instytucie Zarządzania. Szczegółowe warunki, jakie musi spełniać praca dyplomowa znajdują się na stronie Wydziału.

Przepisy te określają wymagane kwalifikacje promotorów prac dyplomowych. Promotorem pracy licencjackiej może być nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. Promotorem pracy magisterskiej może być nauczyciel akademicki posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego. Rada Wydziału może upoważnić do opieki nad pracą magisterską osobę nie mającą stopnia naukowego doktora habilitowanego. Promotorów wyznacza Dyrektor Instytutu spośród nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla kierunku. Tematy prac dyplomowych opiniowane są przez Kierunkowy Zespół ds. Programów Kształcenia. Studenci mają prawo wyboru promotorów.

Określono również wymagania merytoryczne i formalne dotyczące prac dyplomowych. Powinny one zawierać jasno sformułowany cel i zakres pracy oraz ewentualnie hipotezy. Powinny zawierać część ogólnoteoretyczną, część badawczą oraz podsumowanie.

Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor oraz recenzent wyznaczony przez Radę Instytutu. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez Dyrektora Instytutu. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i obejmuje obronę pracy dyplomowej (referowanie założeń i wyników, odpowiedź na pytania związane z pracą) oraz odpowiedź na dwa pytania ogólne z puli pytań ustalonej przez Radę Instytutu.

Zgodnie z Regulaminem studiów UJK studenci mają prawo przenoszenia się z innej uczelni, w tym zagranicznej. Przeniesienie takie jest możliwe, jeżeli istnieje zbieżność efektów kształcenia. Identyfikacja efektów i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym oparta jest na dokumentach dostarczanych przez studenta, które potwierdzają uzyskanie wymaganych efektów. Dokumentami tymi są przede wszystkim

syllabusy z właściwych przedmiotów (z przypisanymi efektami kształcenia), programy kształcenia, a także dokumenty potwierdzające uzyskanie tych efektów (karty osiągnięć studenta, dyplomy). Decyzje o uznaniu efektów kształcenia podejmuje Dziekan.

Warunki i zasady uznawania efektów i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych poza szkolnictwem wyższym uregulowane są na podstawie Uchwały Nr 54/2015 Senatu UJK w Kielcach z dnia 25 czerwca 2015 roku. Szczegółowe warunki potwierdzania efektów kształcenia na studiach II stopnia stacjonarnych oraz niestacjonarnych określa Uchwała Rady Wydziału WPAiZ 149/2016 z dnia 14.12.2016 r. podjęta na podstawie Uchwały Rady Instytutu Zarządzania nr 18/2016 z dnia 14.12.2016 r.

Potwierdzania efektów kształcenia dokonuje się w odniesieniu do przedmiotów/modułów zajęć i praktyk przewidzianych programem kształcenia. Potwierdzanie efektów kształcenia jest powiązane z postępowaniem rekrutacyjnym na dany rok akademicki. Decyzje w sprawach potwierdzania efektów kształcenia podejmuje dziekan. Merytorycznej oceny efektów uczenia się dokonują Zespoły ds. potwierdzania efektów uczenia się powoływane w podstawowych jednostkach organizacyjnych. Określony został przebieg postępowania w sprawie potwierdzania efektów uczenia się. Przyjęto, że w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się można zaliczyć nie więcej niż 50% punktów ECTS przypisanych do danego programu kształcenia. Liczba studentów na danym kierunku, którzy zostali przyjęci na studia na podstawie najlepszych wyników uzyskanych w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się nie może być większa niż 20% ogólnej liczby studentów. Określono również procedury związane z dokumentacją postępowania w sprawie potwierdzania efektów kształcenia oraz procedury odwoławcze.

W celu monitorowania efektywności rekrutacji i przebiegu studiów po każdym semestrze dyrektor Instytutu Zarządzania otrzymuje informację odnośnie odsiewu studentów. Informacje te pozwalają na dokonanie analizy jego przyczyn i służą do doskonalenia zasad rekrutacji oraz stosownych działań związanych z przebiegiem studiów. Przykładowo w roku akademickim 2015/2016 odsiew wyniósł 169 osób. Jego przyczyny były następujące: niepodjęcie studiów (10%), rezygnacja ze studiów (30%), niezaliczenie semestru (26%), inne, jak niezłożenie w terminie pracy dyplomowej, nieprzystąpienie do egzaminu dyplomowego, nieprzystąpienie do sesji egzaminacyjnej, niezaliczenie wpisu warunkowego (34%).

Informacje związane z ubieganiem się o przyjęcie na studia zamieszczone są na stronie internetowej uczelni. Przekazywane są one także w uproszczonej formie w materiałach promocyjnych. Informacje te są aktualne i łatwo dostępne dla kandydatów. Są one przygotowane w formie przystępnej dla kandydatów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Plan studiów ma prawidłową strukturę opartą na modułach obejmujących właściwie dobrane grupy przedmiotów. Można mieć jedynie uwagę do zbyt obszernego ujęcia modułu określonego jako podstawowy/kierunkowy, który obejmuje zbyt dużą liczbę przedmiotów. Wymiar czasowy całych studiów, modułów i poszczególnych przedmiotów jest właściwy i pozwala na realizację założonych efektów kierunkowych i przedmiotowych. Sekwencja przedmiotów jest właściwa i uwzględnia w szczególności zachodzące pomiędzy nimi powiązania przekazu wiedzy i kształtowania umiejętności. Zastrzeżenie budzi jedynie umiejscowienie na studiach drugiego stopnia przedmiotu Ekonometria w ostatnim semestrze, co uniemożliwia wykorzystanie narzędzi ekonometrycznych w pracach magisterskich. Dla każdego z przedmiotów dokonano kalkulacji nakładu pracy niezbędnego dla osiągnięcia założonych dla niego efektów kształcenia i prawidłowo wyrażono ten nakład w formie punktów ECTS. Wszystkie te elementy zostały w sposób symetryczny uwzględnione dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, z uwzględnieniem mniejszej liczby godzin dla

całych studiów oraz poszczególnych przedmiotów w ramach tych ostatnich, a także zastąpieniem zajęć w ramach bezpośredniego kontaktu nauczyciela ze studentem większym nakładem pracy własnej.

Formy prowadzenia zajęć, a w szczególności ich struktura są właściwe z punktu widzenia ogólnoakademickiego profilu kształcenia. Zajęcia wykładowe stanowią nieco mniej niż połowa łącznego wymiaru czasowego zajęć, co pozwala na stosowanie we właściwym zakresie aktywnych metod dydaktycznych. Liczebność grup studenckich na zajęciach wykładowych i ćwiczeniowych jest odpowiednia z punktu widzenia możliwości wykorzystywania metod aktywnych i realizacji założonych efektów kształcenia.

Praktyki zawodowe są obowiązkowym elementem planu studiów, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia. Realizowane są we właściwym dla ogólnoakademickiego profilu kształcenia wymiarze czasowym. Programy praktyk i miejsca ich realizacji umożliwiają osiągnięcie założonych efektów kształcenia. System wsparcia studentów w zakresie realizacji praktyk jest zorganizowany i funkcjonuje prawidłowo. Zaliczanie praktyk na podstawie wykonywanej pracy zawodowej dokonywane jest przez instytutowego opiekuna praktyk na podstawie weryfikacji realizacji w jej ramach efektów kształcenia przyjętych dla praktyki zawodowej.

Harmonogramy zajęć dydaktycznych są zróżnicowane dla poszczególnych form i lat studiów. Organizację procesu dydaktycznego można uznać za prawidłową z zastrzeżeniem zbyt dużej liczby wykładów na studiach stacjonarnych prowadzonych jednorazowo w wymiarze 4 jednostek lekcyjnych. Pomędzy poszczególnymi zajęciami studenci mają zapewnioną przerwę. Na ocenianym kierunku studiów nie są prowadzone zajęcia z zastosowaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Treści programowe realizowane w ramach poszczególnych przedmiotów są dobrane prawidłowo z punktu widzenia założonych dla nich efektów kształcenia. Są one odpowiednio rozbudowane i uwzględniają aktualny stan wiedzy. Treści leksykalne z języka obcego na studiach pierwszego stopnia są jednak w zbyt małym zakresie ukierunkowane na znajomość języka specjalistycznego z zakresu kierunku studiów. Treści kształcenia dla całych studiów tworzą kompleksowy i spójny zestaw zagadnień odpowiadających założonym efektom kształcenia.

Metody kształcenia stosowane w ramach poszczególnych przedmiotów są prawidłowo dobrane z punktu widzenia możliwości realizacji założonych efektów kształcenia. Zostały one wskazane w kartach przedmiotów. Pozwalają w szczególności na przygotowanie studentów studiów pierwszego stopnia do prowadzenia badań oraz udział w badaniach studentów studiów drugiego stopnia. Podstawową rolę w tym zakresie odgrywają seminaria dyplomowe. Studenci opanowują w ich trakcie warsztat naukowy a część z nich przeprowadza w ramach przygotowania pracy dyplomowej własne badania empiryczne.

Studenci mają możliwość korzystania z indywidualizacji metod kształcenia poprzez wybór specjalności, wykładów fakultatywnych i seminarium dyplomowego. Udział tych grup przedmiotów przekracza 30% liczby punktów ECTS dla całego programu kształcenia. Elastyczność procesu kształcenia jest zapewniona także przez możliwość ubiegania się o indywidualny plan studiów bądź indywidualną organizację studiów. W szczególności osoby niepełnosprawne mają zapewniony dostęp do rozwiązań organizacyjnych związanych z procesem kształcenia dostosowanych do ich potrzeb.

Metody sprawdzania i oceny realizacji efektów kształcenia są dostosowane do charakteru przedmiotów i w sposób prawidłowy określone w kartach przedmiotów. Prawidłowo prowadzona jest weryfikacja efektów kształcenia odnoszących się do praktyk zawodowych. Dokonują jej opiekunowie praktyk w oparciu o dokumentację przedstawianą przez studentów i potwierdzaną przez zakład pracy.

Weryfikacja osiągnięcia efektów kształcenia założonych dla poszczególnych przedmiotów przeprowadzana zarówno na bieżąco, jak i na koniec realizacji przedmiotu. Dokonuje się jej z reguły w oparciu o pisemne formy sprawdzianów i egzaminów. Liczba egzaminów, zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia jest jednak zbyt duża. Analiza informacji zawartych w kartach przedmiotów oraz przegląd udostępnionych prac przejściowych i etapowych wskazują, że dominują przy tym sprawdziany oparte na pytaniach testowych bądź opisowych pozwalających jedynie na weryfikację wiedzy studentów. Natomiast w relatywnie mniejszym zakresie stosowane są zadania obliczeniowe, projekty i inne formy nastawione na sprawdzenie umiejętności. Stopień trudności i zakres egzaminów są przy tym z reguły zbyt niskie.

Końcowa weryfikacja efektów kształcenia dokonywana jest w ramach systemu dyplomowania. Tematyka prac dyplomowych jest zgodna z dyscyplinami nauki, do których zostały odniesione efekty kształcenia.

Studenci kierunku *Zarządzanie* wykazują dobrą aktywność naukową przejawiającą się w publikowaniu referatów i artykułów, udziale i organizacji w konferencjach naukowych i seminariach oraz innych przedsięwzięciach o charakterze naukowym.

Proces sprawdzania i oceny efektów kształcenia jest właściwie uregulowany w przepisach wewnętrznych uczelni. Opiera się on na standardowych rozwiązaniach stosowanych w szkolnictwie wyższym i zapewnia w szczególności równe traktowanie, przejrzystość i bezstronność postępowania w tym zakresie oraz umożliwia rozwiązywanie sytuacji konfliktowych. Studenci mają dostęp do informacji zwrotnej na temat wyników ocen bezpośrednio u prowadzących zajęcia bądź przez Wirtualny Uniwersytet.

Rekrutacja kandydatów na studia pierwszego i drugiego stopnia oparta jest na kryteriach umożliwiających weryfikację i selekcję z punktu widzenia posiadania wiedzy i umiejętności niezbędnych dla osiągnięcia efektów kształcenia zakładanych dla danego poziomu studiów. W szczególności uwzględnia się konieczność weryfikacji efektów kształcenia przez kandydatów, którzy ukończyli kierunek studiów należący do innego obszaru niż oceniany kierunek studiów.

Zasady dyplomowania określone są w przepisach wydanych na poziomie uczelni oraz wydziału. Uwzględniają one wszystkie etapy procesu dyplomowania (obsada seminariów, określenie tematu pracy dyplomowej, przygotowanie metodyczne seminarzystów, ocena pracy i egzamin dyplomowy) a stosowane rozwiązania pozwalają na osiągnięcie związanych z tym elementem studiów efektów kształcenia.

Uczelnia wprowadziła właściwe regulacje odnoszące się do identyfikacji efektów kształcenia uzyskanych w szkolnictwie wyższym i poza systemem studiów. Informacje na ich temat są aktualne, kompletne i w łatwy sposób dostępne dla zainteresowanych osób, zwłaszcza w wersji elektronicznej.

Dobre praktyki

- Uczelnia zatrudnia absolwentów, którzy wykazali się bardzo dobrymi wynikami w nauce i aktywnością naukową potwierdzoną dorobkiem publikacyjnym oraz grantami naukowymi.
- Praktyki zawodowe realizowane są zarówno na studiach pierwszego, jak i drugiego stopnia.

Zalecenia

- Na studiach pierwszego stopnia w ramach programu kształcenia z języka obcego uwzględnienie w większym stopniu treści leksykalne dotyczące gospodarki.
- Na studiach drugiego stopnia dokonać przesunięcia przedmiotu Ekonometria na semestr drugi.

- Ograniczenie liczby wykładów realizowanych w wymiarze 4 jednostek lekcyjnych w trakcie dnia.
- Ograniczenie liczby egzaminów, ale jednocześnie zwiększenie stopienia ich trudności.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2. Publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

3.1.

W Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach wprowadzono model zarządzania jakością kształcenia, który obejmuje obszary związane z jakością kształcenia, w tym związane z programem kształcenia, tj.:

- zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd planów studiów i programów kształcenia i związanych z nimi efektów kształcenia,
- doskonalenie organizacji procesu dydaktycznego oraz opracowanie procedur zapewnienia jakości kształcenia, a także
- włączenie w proces zapewnienia jakości kształcenia studentów oraz pracodawców, poprzez zbieranie opinii studentów i absolwentów na temat realizacji procesu dydaktycznego, oraz opinii pracodawców o poziomie wykształcenia zatrudnianych absolwentów,

Podstawowym narzędziem realizacji polityki jakości jest Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia, określający organy Uczelni odpowiedzialne za realizację polityki jakości kształcenia, zakres ich obowiązków i procedury z tym związane (Uchwała Nr 84/2017 Senatu Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach z dnia 28 września 2017 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia). Nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem Systemu sprawuje Rektor.

W celu realizacji zadań Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakością Kształcenia na poziomie uczelnianym powołano Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia (UKJK), którą tworzą: Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia (UZJK) oraz Uczelniany Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia (UZOJK).

W celu realizacji zadań Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na poziomie wydziału powołano Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia (WKJK), które tworzą: Wydziałowe Zespoły ds. jakości kształcenia (WZJK), oraz Wydziałowe zespoły ds. oceny jakości kształcenia (WZOJK). Na poziomie wydziałowym strukturę WSZJK tworzą także Kierunkowe Zespoły ds. Programów Kształcenia (KZPK) powołane dla wszystkich kierunków studiów realizowanych na tym wydziale. Pracami KZPK kieruje kierownik jednostki prowadzącej kierunek studiów lub wskazana przez niego osoba, pełniąc funkcję przewodniczącego KZPK. W skład KZPK wchodzi nauczyciele akademicy wchodzący w skład minimum kadrowego dla danego kierunku studiów oraz przedstawiciele studentów i doktorantów, delegowani przez wydziałowy organ samorządu studentów i doktorantów oraz inne osoby wskazane przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej.

Kluczowe procedury dotyczące zadań objętych tym systemem, a dotyczące programu kształcenia to:

- Ogólna procedura zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia (WSZJK-U/0);

- Tworzenia, modyfikowania oraz zniesienia kierunków studiów wyższych/studiów doktoranckich i podyplomowych (WSZJK-U/1);
- Oceny skuteczności osiągania zakładanych efektów kształcenia (WSZJK-U/2);
- Oceny wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia (WSZJK-U/3);
- Ogólnouniwersyteckich badań ankietowych (WSZJK-U/7);
- Monitorowania karier zawodowych absolwentów (WSZJK-U/8);
- Procesu dyplomowania (WSZJK-U/9);
- Odbywania i dokumentowania praktyk studenckich (WSZJK-U/10);
- Hospitacji zajęć (WSZJK-U/11) oraz
- Udziału studentów w zajęciach do wyboru (WSZJK-U/12)

Ponadto opracowano również dodatkowe procedury:

- zapewniania studentom dydaktycznego, naukowego i materialnego wsparcia (WSZJK-U/4)
- obsługi toku studiów (WSZJK-U/5)
- upowszechniania informacji (WSZJK-U/6) oraz
- rozpatrywania skarg i wniosków oraz rozwiązywania sytuacji konfliktowych (WSZJK-U/13).

Procedury te pozwalają na usprawnienie procesu dydaktycznego. Określono w nich szczegółowe cele kształcenia uwzględniające specyfikę kształcenia na Wydziale, zakres i opis zakładanych efektów kształcenia, udział w procesie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowym przeglądzie programu kształcenia interesariuszy zarówno wewnętrznych (studentów), jak i zewnętrznych, a także sposoby dokumentowania wyników monitorowania i przeglądów programów kształcenia i ich wykorzystywanie w procesie naprawy lub doskonaleniu oraz sposoby udostępniania raportów z tych przeglądów interesariuszom. Dokumenty te znajdują się w Instytutach.

W ramach zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programów kształcenia Wydział Prawa, Administracji i Zarządzania wprowadził rozwiązania systemowe polegające na stałej analizie i weryfikacji procesu kształcenia. Wdrożył wewnętrzny system jakości kształcenia oraz monitoruje i przeprowadza na bieżąco weryfikację efektów kształcenia na każdym poziomie i etapie procesu kształcenia. Formułowanie oraz doskonalenie programów i efektów kształcenia odbywa się na szczeblu Kierunkowego Zespołu ds. Programów Kształcenia (KZPK) dla danego kierunku (*zarządzanie*), któremu przewodniczy Dyrektor oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (WKJK). W skład KZPK oraz WKJK wchodzi, poza pracownikami Wydziału, co najmniej jeden przedstawiciel studentów oraz przynajmniej jeden przedstawiciel otoczenia społeczno-gospodarczego. Przedstawiciele studentów i doktorantów są także członkami Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, która opiniuje postulaty zgłaszane przez KZPK. Są oni również członkami Rady Wydziału. Studenci jako członkowie ciał opiniodawczo-doradczych, poza możliwością bezpośredniego zgłaszania propozycji zmian, mogą także wnioskować o wprowadzenie zmian wypełniając ankietę, zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej, oceniając wykonywanie obowiązków przez nauczycieli akademickich oraz proces kształcenia (ankiety wypełniane przez studentów wszystkich roczników).

Monitorowanie, okresowy przegląd programów kształcenia i osiągania zakładanych w programie efektów kształcenia odbywa się na każdym etapie kształcenia, począwszy od zajęć dydaktycznych, poprzez praktyki zawodowe, a na procesie dyplomowania kończąc. W tym celu opracowane zostały zasady przygotowania i obrony prac dyplomowych (*Regulamin studiów oraz Zasady organizacji egzaminu dyplomowego*). Obowiązujące na egzaminie dyplomowym zagadnienia odpowiadają założonym efektom kształcenia. Monitorowanie stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest ściśle związane

z metodami i formami kształcenia. Biorąc pod uwagę doświadczenie dydaktyczne pracowników, Władze Wydziału pozostawiają swobodę wyboru tych metod i form prowadzącym zajęcia (koordynatorom przedmiotów).

Monitorowanie, okresowy przegląd programów kształcenia i osiągania zakładanych pozwala również na dokonanie oceny aktualności zakładanych efektów kształcenia, w tym m. in. ma ich zgodności z oczekiwaniami otoczenia społeczno-gospodarczego i rynku pracy, oceny stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia, oceny programu studiów, stosownych form kształcenia i metod ich weryfikacji i oceniania, a także ocenę nakładu pracy własnej studenta, materiałów dydaktycznych oraz infrastruktury dydaktycznej. Analiza wyników egzaminów (struktura ocen), oceny prac etapowych, dyplomowych, praktyk, a także semestralna analiza odsiewu studentów, semestralna analiza oceny nauczycieli akademickich i zajęć dydaktycznych dokonywana przez studentów stanowi materiał analityczny dla władz Wydziału. Materiał ten pozwala Władzom Wydziału na podjęcie skutecznych działań o charakterze doskonalącym lub - w zależności od stwierdzonych uchybień - naprawczym.

Ja poinformowano w czasie wizytacji na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania na bieżąco prowadzony jest monitoring jakości kształcenia w ramach Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowego Zespół ds. Oceny Jakości Kształcenia (WZOJK), które dokonują w każdym roku akademickim analizy i oceny: *Programów kształcenia wraz z kartami przedmiotów, Porozumień dotyczących praktyk zawodowych, Protokołów z posiedzeń Kierunkowych Zespołów ds. Programów Kształcenia, Realizacji hospitacji zajęć dydaktycznych, Dyscypliny odbywania zajęć dydaktycznych oraz Udostępnienia* – na stronie internetowej Instytutu - *opisu sylwetki absolwenta zgodnej ze specjalnością.*

Z każdej oceny kierunku sporządzany jest raport zawierający uwagi, które są przedstawiane podczas posiedzenia WKJK. Następnie zadaniem KZPK jest niwelowanie ewentualnych uchybień.

W czasie wizytacji poinformowano, iż w ramach wniosków z przeglądów monitorowania programów kształcenia i sposobów ich realizacji - przedstawiono wnioski dotyczące m. in.:

- potrzebę aktualizacji kart przedmiotów na kierunku *Zarządzanie*;
- uzupełnienia arkuszy hospitacyjnych (w niektórych brak było tematu zajęć, zgody/brak zgody osoby ocenianej co do treści) na kierunku *Zarządzanie oraz*
- wzmocnienia kadry nauczycieli akademickich Instytutu dla kierunku *Zarządzanie*.

Analiza działań, o których mowa, dokonana w czasie wizytacji wskazała, iż w wyniku monitorowania i okresowych przeglądów programów kształcenia na wniosek interesariuszy wewnętrznych ocenianego kierunku studiów podjęto następujące działania doskonalące na ocenianym kierunku *Zarządzanie*

1. na studiach *pierwszego* stopnia:

- zmodyfikowano efekty kształcenia zgodnie z nowymi wytycznymi PRK;
- wprowadzono moduł humanistyczno-społeczny;
- wprowadzono moduł humanistyczno-społeczny dla obcokrajowców na studiach stacjonarnych;
- wprowadzono moduł wsparcia studentów w procesie uczenia się;
- zmieniono nazwę specjalności *ekonomika i rozwój przedsiębiorstwa* na *ekonomika i rozwój organizacji*;
- w miejsce specjalności *zarządzanie finansami i rachunkowość* wprowadzono specjalność *zarządzanie podatkami i rachunkowość*;
- wprowadzono seminarium dyplomowe od 4 semestru;
- zwiększono liczbę punktów ECTS i wprowadzono ćwiczenia na studiach niestacjonarnych z przedmiotu *marketing wystawienniczy*;

- zmniejszono punkty ECTS i zmniejszono liczbę godzin ćwiczeń na niestacjonarnych z przedmiotu *międzynarodowe stosunki gospodarcze*;
 - przeniesiono z 4 semestru na 6 semestr przedmiot *negocjacje i podejmowanie decyzji*;
 - zwiększono liczbę punktów ECTS oraz zwiększono liczbę godzin na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych;
 - przeniesiono z 2 semestru na 1 semestr przedmiot *technologia informacyjna*;
 - wprowadzono zajęcia prowadzone częściowo w języku obcym w ramach następujących przedmiotów: *mikroekonomia, makroekonomia, analiza ekonomiczna, zarządzanie projektami, e-biznes, seminarium dyplomowe, zarządzanie jakością, zarządzanie finansami przedsiębiorstwa, ubezpieczenia w działalności gospodarczej, zarządzanie produkcją, badania marketingowe, zarządzanie i planowanie marketingowe*;
 - zniesiono przedmiot *wychowanie fizyczne* na studiach niestacjonarnych;
 - przeniesiono egzamin z przedmiotu *lektorat z języka obcego* na semestr 4.
2. na studiach *drugiego* stopnia:
- zmodyfikowano efekty kształcenia zgodnie z nowymi wytycznymi PRK;
 - wprowadzono moduł *wsparcia studentów w procesie uczenia się*;
 - wprowadzono zajęcia prowadzone częściowo w języku obcym w ramach następujących przedmiotów: *zarządzanie procesami, historia gospodarcza, analiza finansowa, zarządzanie strategiczne, ubezpieczenia gospodarcze, controlling, controlling operacyjny, przedsiębiorstwo w gospodarce rynkowej, ocena projektów inwestycyjnych*;
 - zmieniono nazwę specjalności z *marketing i wystawiennictwo na handel i wystawiennictwo*;
 - wprowadzono nową specjalność *analityka ekonomiczna w zarządzaniu*;
 - zmniejszono liczbę punktów ECTS z przedmiotów: *etyka w zarządzaniu, historia gospodarcza, psychologia zarządzania, przedsiębiorczość - poziom zaawansowany, prawo cywilne, negocjacje, seminarium magisterskie* - z uwagi na zmianę formy z egzaminu na zaliczenie z oceną;
 - dokonano korekty w sekwencji przedmiotów: *psychologia zarządzania, prawo cywilne, controlling personalny, prawo podatkowe spółek, rachunkowość podatkowa, przedsiębiorstwo w gospodarce rynkowej, rynek finansowy, windykacja należności, organizacja instytucji pozarządowych, przedsiębiorstwo w gospodarce rynkowej, socjologia pracy, rekrutacja pracowników, ekonometria, zarządzanie strategiczne, zarządzanie procesami*;
 - zwiększono liczbę punktów ECTS z przedmiotów *kierowanie działaniami operacyjnymi, controlling strategiczny, analiza rynku, marketing bezpośredni i CRM, prawo a komunikacja i promocja, organizacja i zarządzanie gospodarką publiczną, badania operacyjne*
 - wprowadzono przedmiot *rynek kapitałowy*;
 - przesunięto z modułów specjalnościowych do modułów fakultatywnych przedmioty *wykład monograficzny I* oraz *wykład monograficzny II*;
 - zwiększono liczbę godzin zajęć na studiach stacjonarnych z przedmiotów *rachunkowość zarządcza, logistyka*;
 - zniesiono przedmiot *wychowanie fizyczne*.

Jak poinformowano w czasie wizytacji na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania zostały podjęte w ostatnim okresie działania zmierzające do wypracowania nowej oferty dydaktycznej i udoskonalenia procesu kształcenia:

W ramach Kierunkowych Zespołów ds. Programów Kształcenia analizowane są tematy prac pod względem ich zgodności z kierunkiem i modułem specjalnościowym, rozpatrywani są kandydaci, w tym wykładowcy praktycy do prowadzenia zajęć oraz poruszane są kwestie

dotyczące liczby godzin z poszczególnych przedmiotów. W ramach KZPK zmodyfikowano również *Regulamin dyplomowania i Regulamin praktyk*. Wprowadzono również zasady, iż:

1. w roku akademickim samodzielny pracownik nauki może prowadzić nie więcej niż cztery grupy seminaryjne,
2. w roku akademickim nauczyciel akademicki posiadający stopień doktora może prowadzić nie więcej niż trzy grupy seminaryjne oraz
3. pensum promotora musi być wypełnione przynajmniej w 2/3 zajęciami innymi niż „*Seminarium Dyplomowe*” lub „*Seminarium Magisterskie*”.

Opracowano i aktualnie wdraża się *Ankieta dla studentów* w formie elektronicznej, w celu uzyskania opinii studentów na temat wszystkich obszarów funkcjonowania Wydziału, m.in. związanych z procesem kształcenia, bazą dydaktyczną, infrastrukturą Wydziału, publicznym dostępem do informacji, otoczeniem zewnętrznym. Ankieta została skonstruowana w taki sposób, aby poprzez uzyskane informacje podjąć szeroki dialog między studentami a Władzami Wydziału, w celu dążenia do zapewnienia najwyższej jakości kształcenia.

Poza interesariuszami wewnętrznymi znaczącą rolę w formułowaniu i ocenie treści programowych z punktu widzenia potrzeb rynku pracy odgrywają interesariusze zewnętrzni, w skład których wchodzi przedstawiciele sektora przedsiębiorstw, mediów oraz instytucji publicznych. Ich głównym zadaniem jest zbliżenie środowiska nauki i praktyki gospodarczej. Jednym z obszarów współpracy jest dostosowanie programów kształcenia do potrzeb rynku pracy. Sugestie interesariuszy zewnętrznych wykorzystywane są w podejmowaniu tematyki prac dyplomowych, a także organizacji praktyk studenckich.

Ponadto Wydział zatrudnia również do prowadzenia zajęć dydaktycznych wynikających z programu kształcenia doświadczonych praktyków na okres semestru lub roku akademickiego.

Interesariusze wewnętrzni są członkami Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Kierunkowych Zespołów ds. Programów Kształcenia dla kierunku *zarządzanie*, Rady Wydziału oraz Rady Instytutu, natomiast przedstawiciele pracodawców zasiadają w Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Kierunkowych Zespołach ds. Programów Kształcenia. Można zatem stwierdzić, iż przedstawiciele interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych są członkami wszystkich ciał odpowiedzialnych za podejmowanie kluczowych decyzji dla projektowania, monitorowania i realizacji programów i efektów kształcenia.

Biorąc powyższe pod uwagę na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania dokonywany jest systematycznie proces monitorowania struktury ocen, który na bieżąco przyczynia się do stałej poprawy jakości procesu dydaktycznego oraz weryfikacji treści i efektów kształcenia. Przeprowadzany jest on poprzez analizę ocen prac etapowych, zaliczeniowych, egzaminacyjnych w trakcie studiów, ocenę praktyk oraz ocenę procesu dyplomowania. Brane są pod uwagę mierniki ilościowe i jakościowe np. współczynniki pozytywnych zaliczeń w pierwszym terminie, odsetek studentów z zaliczeniem warunkowym, procent studentów niekończących studiów, struktura ocen uzyskiwanych na egzaminie dyplomowym. W przypadku znacznego odsetka ocen niedostatecznych stosuje się mierniki jakościowe np. wprowadza się dodatkowe hospitacje zajęć, rozmowy z nauczycielami akademickimi czy też weryfikuje się treści kształcenia dostosowując je do poziomu danej grupy studenckiej.

Monitorowanie struktury ocen doprowadziło m.in. do zmiany formy weryfikacji efektów kształcenia (np. w miejsce egzaminu wprowadzono zaliczenie z oceną, lub w miejsce zaliczenia z oceną wprowadzono egzamin, zmieniono także liczbę godzin z niektórymi przedmiotów), uszczegółowiono procedury dyplomowania, (np. poprzez rozszerzenie listy pytań, uaktualnienie literatury), dokonano także w niektórych przypadkach zmiany osób prowadzących zajęcia.

Istotnym elementem monitorowania i oceny jakości kształcenia na WPAiZ jest system ankietyzacji. Studenci jako członkowie ciał opiniotwórczo-doradczych, poza możliwością bezpośredniego zgłaszania propozycji zmian, mogą także wnioskować o wprowadzenie zmian wypełniając ankiety oceniające wykonywanie obowiązków przez nauczycieli akademickich oraz proces kształcenia. Wyniki ankiet są analizowane przez Wydziałowy Zespół ds. Oceny Jakości kształcenia. Zawarte w ankietach uwagi studentów są przekazywane do Władz Wydziału oraz nauczycieli akademickich prowadzących dany przedmiot, na ich podstawie opracowywane są zmiany w programie kształcenia oraz podejmowane działania doskonalące.

Biorąc powyższe pod uwagę należy stwierdzić, iż w wyniku działań systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania podjęto różnorakie działania, które w skuteczny sposób przyczyniły się do doskonalenia programu i procesu kształcenia. Szczegóły tych działań przedstawia poniższa tabela, w której poszczególne działania przypisane są do trzech obszarów, tj.:

- 1) Opracowanie programu kształcenia,
- 2) Monitorowanie procesu kształcenia oraz
- 3) Weryfikacja osiąganych przez studentów efektów kształcenia na etapie dyplomowania, a w ich ramach - wnioski z przeglądu i weryfikacji oraz działania doskonalące.

Syntetyczne zestawienie tabelaryczne

Badany obszar	Wnioski z monitorowania i przeglądów, badań oraz rozmów (w ramach posiedzeń Kierunkowego Zespołu ds. Programów Kształcenia oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia rozpatrywane są wnioski interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a ich efekty to:	Działania doskonalące (w ramach posiedzeń Kierunkowego Zespołu ds. Programów Kształcenia, Radzie Instytutu oraz zebrzań z pracownikami poruszane są sprawy dotyczące poprawy jakości kształcenia, a ich efekty to:
Opracowanie programu kształcenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoczynanie Seminarium dyplomowego na studiach I stopnia od 4 semestru (interesariusze wewnętrzni – studenci i nauczyciele akademicy). 2. Zmiana liczby godzin z przedmiotów (interesariusze wewnętrzni – nauczyciele akademicy, studenci). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Więcej czasu na przemyślenie i sformułowanie tematu pracy dyplomowej – mniej tematów prac jest odsyłanych przez Kierunkowy Zespół ds. Programów Kształcenia do poprawy. 2. Zmiany zostały wprowadzone w planach studiów – zmniejszenie liczby uwag studentów
Monitorowanie procesu kształcenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hospitacje zajęć i badanie rozkładu ocen. 2. Analiza kart przedmiotów (Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowa Komisja ds. Programów Kształcenia). 3. Analiza wyników badań ankietowych dotyczących oceny nauczyciela akademickiego (interesariusze wewnętrzni – studenci). 4. Analiza wyników badań ankietowych dotyczących osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiana osób prowadzących zajęcia – zmniejszenie liczby uwag studentów w tym zakresie. 2. Nauczyciele akademicy co roku podpisują się pod kartą przedmiotu przyjmując ją do realizacji, lecz zanim ją podpiszą mogą wnosić do niej poprawki – uaktualnianie kart przedmiotów. 3. Większa dyscyplina prowadzonych zajęć – rozmowy dyscyplinujące - mniej uwag studentów. 4. W ramach Kierunkowego Zespołu ds. Programów Kształcenia rozpatrywani są kandydaci, w tym wykładowcy - praktycy do

	(interesariusze wewnętrzni – studenci, osoby prowadzące zajęcia).	prowadzenia zajęć oraz poruszane są kwestie dotyczące liczby godzin z poszczególnych przedmiotów – zmiana prowadzących zajęcia, zmiana liczby godzin zajęć
Weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów kształcenia na etapie dyplomowania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza ocen z egzaminu dyplomowego, ocen z recenzji promotora i recenzenta. 2. Analiza tematów prac dyplomowych 3. Analiza wyników ankiet dotycząca osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia (absolwenci). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modyfikacja regulaminu dyplomowania 2. Eliminacja tematów niezgodnych z kierunkiem i modułem specjalnościowym 3. Większe uwspółcześnienie ćwiczeń – więcej na ćwiczeniach case studies, projektów, prac domowych

3.2.

Publiczny dostęp do informacji jest zapewniany przez strony internetowe UJK w Kielcach (<http://www.ujk.edu.pl/>) oraz stroną internetową Wydziału Prawa, Administracji i Zarządzania (<http://www.ujk.edu.pl/wpaiz/>). Ponadto dostępny jest portal informacyjny dotyczący praktyk zawodowych (<http://www.ujk.edu.pl/wpaiz/praktyki-studenckie-w-iz/>). Strony internetowe Wydziału udostępniają także informacje dotyczące rekrutacji oraz możliwości dalszego kształcenia i zatrudnienia absolwentów (m.in. studiów podyplomowych) - <https://www.ujk.edu.pl/rekrutacja/>.

Wg informacji uzyskanych w czasie wizytacji na spotkaniu z przedstawicielami Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia na Wydziale nad stroną internetową opiekę merytoryczną sprawuje prodziekan ds. ogólnych i finansowych oraz dyrektorzy Instytutów, którzy odpowiadają za dane zawarte w zakładkach dotyczących poszczególnych Instytutów. Do zadań prodziekana należy m.in. promocja Wydziału, uzupełnianie bieżących danych dotyczących jakości kształcenia. Natomiast Sekcja Informatyki administruje domeną wydziałową. Za treści zamieszczane na stronie odpowiadają: dziekan, prodziekan ds. ogólnych i finansowych oraz dyrektorzy Instytutów. Natomiast zamieszczaniem i aktualizacją informacji na temat współpracy z zagranicą, ofertą zajęć dla studentów obcokrajowców i promocją Wydziału, zajmuje się prodziekan ds. nauki i współpracy z zagranicą. Dyrektorzy Instytutów odpowiadają za zamieszczanie i aktualizują oferty dydaktycznej Wydziału (seminaria, specjalności, plany i programy studiów, rozkłady zajęć, oferta rekrutacyjna). Natomiast do zadań Pracownika należy umieszczanie i cykliczne monitorowanie informacji o sprawach naukowych (np. konferencjach, projektach badawczych i dydaktycznych, publikacjach). Informacje dotyczące spraw studenckich zamieszcza i uaktualnia na stronie Wydziału - kierownik dziekanatu zaś na stronie głównej kierownicy działów związanych ze sprawami studentów. Nadzór merytoryczny nad stroną Wydziału sprawuje Dziekan Wydziału.

Formą publicznego dostępu do informacji są portale społecznościowe. Na Facebooku istnieje strona, która dociera zarówno do aktualnych, jak i przyszłych studentów.

Studenci i pracownicy korzystają także z dedykowanego portalu dla pracowników Uczelni, gdzie znajduje się wyszukiwarka pracowników wraz z podstawową charakterystyką wykładowcy i informacje o terminach konsultacji i komunikaty (<https://ludzie.uni.lodz.pl>).

Studenci Wydziału mają dostęp do elektronicznej informacji (Wirtualna Uczelnia oraz strona internetowa) w zakresie oferty kształcenia, wykładów do wyboru, specjalności, seminariów, zasad zaliczania i sesji egzaminacyjnej, elektronicznych baz danych czasopism oraz pomocy materialnej i socjalnej. Pieczę nad prawidłowym funkcjonowaniem systemów informatycznych sprawuje jednostka ogólnouczelniana – Uniwersyteckie Centrum Informatyczne.

Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci wyrazili pozytywną opinię dotyczącą dostępności informacji związanych z tokiem studiów. Studenci nie mają możliwości oceny dostępu do informacji oraz przydatności udostępnianych treści w sposób sformalizowany, mogą oni zgłaszać ewentualne uwagi do Władz Wydziału lub w dziekanacie.

Ocenę publicznego dostępu do informacji prowadzi Dziekan Wydziału.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Prawa, Administracji i Zarządzania określił i wdrożył zasady (procedury) projektowania i zatwierdzania programów kształcenia. Prowadzi na kierunku *zarządzanie* monitorowanie i okresowe (semestralne) przeglądy programów kształcenia z udziałem interesariuszy wewnętrznych (studentów i nauczycieli akademickich) i zewnętrznych. Systematyczna analiza tego procesu oraz systematyczna ocena osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia prowadzi do podejmowania działań doskonalących jakość kształcenia na ocenianym kierunku, również z uwzględnieniem zapotrzebowania rynku pracy.

Zapewnia również pełny publiczny dostęp do pełnych i aktualnych informacji o programach kształcenia oraz bieżącej realizacji procesu kształcenia, tj. zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach dotyczących toku studiów dla wszystkich grup interesariuszy. Zapewnia również dostęp do warunków rekrutacji dla kandydatów na studia. Strona internetowa zawiera wszystkie niezbędne informacje takie jak m.in.: sylabusy, plany zajęć, regulamin studiów, regulamin przyznawania stypendiów, informacje o domach studenckich, informacje o wymianach studenckich i wsparciu dla osób niepełnosprawnych

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

Wskazane jest uzupełnienie w stosowanych dotychczas procedurach sposobu badania skuteczności procedur postępowania związanych z monitorowaniem oraz okresowym przeglądem programów kształcenia.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

4.1

Do minimum kadrowego na ocenianym kierunku zgłoszono 8 samodzielnych nauczycieli akademickich i 12 doktorów. W grupie samodzielnych nauczycieli akademickich 7 osób ma dorobek naukowy z dyscypliny nauk o zarządzaniu (1 osoba łączy go z dorobkiem z ekonomii i 1 z dorobkiem z finansów), a 1 z dyscypliny finanse. Wśród doktorów każdy ma dorobek naukowy z nauk o zarządzaniu, ale 3 osoby łączą go z dorobkiem z finansów, a 3 inne z dorobkiem z ekonomii. Wszyscy spełniają warunki zaliczenia do minimum kadrowego kierunku zarządzanie o profilu ogólnoakademickim. Wymóg minimum kadrowego został więc spełniony. Relacja liczby nauczycieli akademickich z minimum kadrowego do liczny studentów wynosi 1:38, jest więc właściwa.

Poza minimum kadrowym zajęcia na kierunku zarządzanie prowadzi 2 samodzielnych nauczycieli akademickich (z dorobkiem z nauk o zarządzaniu i z matematyki), 20 doktorów (ich dyscypliny naukowe to: nauki o zarządzaniu, ekonomia, finanse, prawo, politologia, matematyka, socjologia, pedagogika i kilka innych dyscyplin humanistycznych) i 7 magistrów (ekonomii, zarządzania, matematyki, prawa, politologii i geografii).

Każdy z prowadzących zajęcia ma już doświadczenie dydaktyczne, a wielu odbyło szkolenia w tym zakresie. Hospitacje potwierdziły dobre przygotowanie dydaktyczne.

4.2.

Opisany wyżej zespół nauczycieli akademickich i możliwość korzystania z kadr innych wydziałów Uniwersytetu pozwalają dobrze zaplanować obsadę zajęć dydaktycznych. W zdecydowanej większości przypadków jest ona oparta na zgodności treści programowych z dorobkiem naukowym prowadzącego. Są jednak wyjątki, np. wykład ze statystyki matematycznej oraz wykład z ekonometrii prowadzi profesor nauk ekonomicznych, który nie przedstawił publikacji związanych ze statystyką czy ekonometrią (przedstawił typowe dla nauk o zarządzaniu i dla ekonomii), wykład z rachunkowości zarządczej prowadzi osoba ze stopniem naukowym dr. hab. z dorobkiem naukowym z nauk o zarządzaniu, ale nie z rachunkowości (w czasie wizytacji przedstawiono, iż osoba ta ukończyła studia podyplomowych z rachunkowości zarządczej, jednakże w ocenie Zespołu Oceniającego kwalifikacje te nie uzasadniają takiej obsady). Z kart okresowych osiągnięć absolwentów wynika też, że w ostatnich 2-3 latach niektóre wykłady prowadziły i egzaminy przyjmowały osoby bez stopni naukowych. Dotyczyło to encyklopedii prawa, rachunkowości finansowej, prawa handlowego i prawa cywilnego. W bieżącym roku nie ma już tych wykładów osób bez stopni naukowych.

4.3

Polityka kadrowa Wydziału PAiZ jest zorientowana na budowanie dobrego zespołu naukowo-dydaktycznego z wykorzystaniem możliwości pozyskiwania z zewnątrz osób z odpowiednim dorobkiem naukowym oraz doświadczeniem zawodowym, ale jeszcze bardziej na rozwój wewnętrzny, czyli wspomaganie rozwoju naukowego osób już zatrudnionych. To wspomaganie ma typowe formy, a więc jest to opieka naukowa ze strony osób z odpowiednim dorobkiem, możliwość publikacji w wydawnictwach własnych, finansowania publikacji i udziałów w konferencjach naukowych na zewnątrz, korzystania z urlopów naukowych i z bogatej infrastruktury Uniwersytetu. Na ocenianym kierunku specyficzne jest pozyskiwanie do pracy w charakterze nauczycieli akademickich własnych absolwentów ze szczególnymi osiągnięciami, w tym zwłaszcza osób, które uzyskały diamentowe granty lub stypendia MNiSW. Kadra nauczycieli akademickich podlega kompleksowym (uwzględniającym osiągnięcia naukowe, dydaktyczno-wychowawcze i organizacyjne) ocenom okresowym zgodnie z przepisami ustawy. Sprawozdania z działalności naukowej składane są corocznie. Wykorzystania tylko kadr własnych czasem skutkuje niedoskonałościami obsady zajęć dydaktycznych, co wymaga szerszej uwagi władz Wydziału.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Minimum kadrowe kierunku zgromadzono z nadwyżką, a ponadto zajęcia prowadzi liczny i dobrze przygotowany zespół innych nauczycieli akademickich. Zdarzają się niepoprawności obsady zajęć, a zwłaszcza powierzania wykładów osobom, których badania naukowe nie wiążą się z treściami programowymi tych wykładów. Polityka kadrowa jest celowa, spójna i dość skuteczna.

Dobre praktyki

Pozyskiwanie najlepszych własnych absolwentów do pracy w charakterze nauczycieli akademickich.

Zalecenia

Należy dbać o to, by zajęcia dydaktyczne, a zwłaszcza wykłady, były powierzane wyłącznie osobom o dorobku naukowym zgodnym z ich treściami programowymi tych przedmiotów.

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi realizuje się poprzez różnorodne formy, na przykład: udział przedstawicieli podmiotów gospodarczych w pracach nad opisem efektów kształcenia dla kierunku oraz dla poszczególnych przedmiotów/modułów, udział lub współudział pracodawców w prowadzeniu przedmiotów, warsztatów, wystaw i konferencji organizowanych na Wydziale oraz realizacja praktyk zawodowych dla studentów.

Plany studiów są konsultowane z szeroką listą podmiotów społeczno-gospodarczych, a wśród nich są to: Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Oddział Okręgowy w Kielcach, Starachowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna, Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii sp. z o.o. w Kielcach, Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców Branży Budowlanej w Kielcach, Urząd Marszałkowski w Kielcach, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w Kielcach, Urząd Skarbowy w Kielcach, Urząd Gminy Sitkówka-Nowiny, Bank Spółdzielczy w Kielcach, Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku Kamiennej; Regionalne Centrum Naukowo-Technologiczne w Kielcach; Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego.

Pracownicy Wydziału Prawa, Administracji i Zarządzania współpracują z samorządem terytorialnym oraz przedsiębiorcami, gdzie np. są ekspertami dla Konfederacji Lewiatan, uczestniczyli w opracowaniu regionalnych strategii rozwoju, wspierają swoją wiedzą jako eksperci różnego typu przedsięwzięcia regionalne. Najważniejsze informacje dotyczące tego obszaru współpracy znajdują się w Raporcie Samooceny w charakterystyce kadry prowadzącej zajęcia na tym kierunku.

Zespół Oceniający PKA spotkał się z przedstawicielami partnerów biznesowych kierunku *zarządzanie* oraz *finanse i rachunkowość*. Spotkanie to potwierdziło, iż Wydział współpracuje z interesariuszami zewnętrznymi, i można było się dowiedzieć o formach współpracy dotyczących oceny programów studiów, realizacji praktyk i staży zawodowych dla studentów, a także prowadzenia warsztatów, pokazów czy współudział w organizacji szkoleń czy konferencji naukowych. Należy podkreślić duże zaangażowanie firm we współpracę z Wydziałem.

Na Wydziale brak jest sformalizowanego ciała zbierającego partnerów biznesowych z regionu i kraju. Wskazane byłoby powołanie do życia, na wzór innych uczelni, Rady Partnerów Biznesu czy Rady Interesariuszy. Od strony formalnej Rada mogłaby wspomóc Wydział, przedstawiając rekomendacje dotyczące nauczania na poszczególnych kierunkach studiów, a także włączyć wiedzę z praktyki gospodarczej do programu studiów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

W celu organizacji współpracy z jednostkami otoczenia biznesowego i instytucjonalnego wskazane byłoby powołanie Wydziałowej Rady Partnerów Biznesu (Rady Interesariuszy), która wspomagałaby Wydział w przygotowaniu i opiniowaniu rekomendacji dotyczące

nauczania na różnych kierunkach studiów, a także włączania wiedzy z praktyki gospodarczej do programu studiów. Aktualnie realizowana współpraca z podmiotami zewnętrznymi wspiera: organizowanie konferencji naukowych, otwartych seminariów, praktyk i staży studenckich, dni przedsiębiorstw, warsztatów i szkoleń.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

Powołanie Wydziałowej Rady Partnerów Biznesu (Radę Interesariuszy) w celu stworzenia stałych form współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Od roku akademickiego 2017/2018 wprowadzono do planu studiów obowiązkowe, wybrane zajęcia (poza lektoratami) prowadzone w języku angielskim w wymiarze co najmniej 15 godzin w każdym roku. Studenci kierunku Zarządzanie mogą wybierać z następujących przedmiotów, które są częściowo wykładane w języku obcym:

Poziom studiów pierwszego stopnia, stacjonarne:

- Mikroekonomia, 30 godzin wykładu i 15 godz. wykładu studia niestacjonarne

Poziom studiów drugiego stopnia, stacjonarne;

- Zarządzanie procesami, 30 godz. wykładu i 15 godz. ćwiczeń
- Historia gospodarcza, 5 godz. wykładu
- Analiza finansowa przedsiębiorstwa, 15 godz. ćwiczeń

Poziom studiów drugiego stopnia, niestacjonarne:

- Zarządzanie procesami, 10 godz. wykładu i 5 godz. ćwiczeń
- Historia gospodarcza, 5 godz. wykładu
- Analiza finansowa przedsiębiorstwa, 10 godz. wykładu i 10 godz. ćwiczeń

Kadra Instytutu Zarządzania przygotowana jest do prowadzenia zajęć w języku angielskim z przedmiotów ujętych w ofercie nauczania dla studentów przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+. Do wglądu przedstawiono również oświadczenia wykładowców, w których deklarują gotowość zrealizowania podanej liczby godzin zajęć w języku obcym.

Na spotkaniu z zespołem wizytującym studenci pozytywnie ocenili zajęcia prowadzone w języku obcym. Osoby obecne na spotkaniu potwierdziły, że powyższe przedmioty prowadzone są częściowo w języku angielskim, a częściowo w języku polskim. Zaliczenie jest możliwe w dwóch językach. Do dyspozycji kadry i studentów są 32 czasopisma z zakresu zarządzania, z tego 4 czasopisma są w języku angielskim.

Instytut Zarządzania podejmuje działania wpływające na wzrost umiędzynarodowienia procesu kształcenia poprzez przyjmowanie studentów z zagranicy, w tym w ramach programu Erasmus+, staże zagraniczne pracowników naukowych oraz wyjazdy studentów na zagraniczne uczelnie. Dla kierunku Zarządzanie w ramach programu Erasmus + podpisanych zostało 10 umów bilateralnych z następującymi uczelniami: University of National and World Economy (Bułgaria), Latvia University of Agriculture (Łotwa), TTK University of Applied Sciences (Estonia), Comenius University in Bratislava (Słowacja), University of Zilina (Słowacja), Università degli Studi della Tuscia (Włochy), New Bulgarian University (Bułgaria), Universitat

Kassel (Niemcy), University of Pisa (Włochy), University of National and World Economy (Bułgaria).

Studenci przyznali, że są informowani o możliwości wyjazdu na studia za granicę. Informacje są im przekazywane poprzez platformę Wirtualna Uczelnia, stronę internetową UJK, a także podczas spotkań dla osób zainteresowanych wyjazdem. W czasie tych spotkań studenci są aktywnie zachęceni do uczestnictwa w Programie Erasmus+. Małe zainteresowanie tym programem studenci tłumaczą niewystarczającym poziomem języka angielskiego oraz zaangażowaniem w aktywność zawodową.

W latach 2012-2017 w programie ERASMUS+ uczestniczyło 20 studentów oraz 7 pracowników Instytutu Zarządzania. W tym czasie do Instytutu Zarządzania przyjechało 5 studentów z uczelni zagranicznych na studia I stopnia oraz 2 pracowników naukowych. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem wizytującym przyznali, że słyszeli o możliwości uczestnictwa w wykładach prowadzonych przez profesorów zagranicznych, jednak nie brali w nich udziału. Dlatego nie było możliwości weryfikacji efektów tych wykładów.

Owocnym okazało się podpisanie umowy z Dniepropietrowskim Obwodowym Związkiem Polaków na Ukrainie. Obecnie w Instytucie Zarządzania studiuje 59 studentów z Ukrainy. Dla studentów obcokrajowców na studiach I stopnia wprowadzono moduł humanistyczno-społeczny. Na moduł ten składa się lektorat z j. polskiego oraz podmoduł wiedzy o kulturze polskiej. Dzięki włączeniu się w koła naukowe studentów z Ukrainy, 3 koła naukowe mają charakter międzynarodowy i są przykładem naturalnego umiędzynarodowienia.

W proces umiędzynarodowienia wpisuje się Międzynarodowy Projekt Integracyjny dla Studentów i Doktorantów pod nazwą Szkoła Otwartego Umysłu. Do kordynatorów tego projektu należy również Wydział Zarządzania i Administracji UJK. W projekt włączeni są również studenci wizytowanego kierunku Zarządzanie. Inauguracja projektu miała miejsce w 2008 r., na mocy podpisanej umowy przez UJK w Kielcach i Narodowy Uniwersytet im. Iwana Ogieńki w Kamieńcu Podolskim na Ukrainie. Później do projektu dołączyli: Akademia im. T. Szewczenki w Krzemieńcu (Ukraina), Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. W. Hnatiuka w Tarnopolu (Ukraina), Uniwersytet Państwowy im. Jarosława Mądrego w Nowgorodzie Wielkim (Rosja) oraz ATH w Bielsku Białej. W projekcie w różnych latach uczestniczyli jeszcze studenci i doktoranci z 5 uniwersytetów ukraińskich, 6 rosyjskich i z 1 uniwersytetu w Czechach. Do tej pory odbyło się 18 takich spotkań. Odbywają się one dwa razy do roku (w maju na Ukrainie, we wrześniu w Polsce) i trwają od 5-7 dni. W każdym takim spotkaniu bierze udział od 30 do 45 uczestników, wraz z opiekunami naukowymi. Językami spotkania są: polski, ukraiński, rosyjski i czeski. W trakcie każdego spotkania odbywają się warsztaty metodologiczne prowadzone przez naukowców, interdyscyplinarna konferencja w trybie panelu dyskusyjnego i wiele innych kulturowo-naukowych przedsięwzięć. Wyniki badań upowszechniane są w recenzowanym czasopiśmie Szkoła Otwartego Umysłu (w ukraińskim brzmieniu), wydawanym w Kamieńcu Podolskim lub w Tarnopolu na Ukrainie. Dotąd pokazało się 8 tomów.

Współpraca naukowa Instytutu Zarządzania z zagranicznymi ośrodkami naukowymi wpływa na koncepcję kształcenia, określanie efektów kształcenia i programów studiów na kierunku Zarządzanie. 10 pracowników Instytutu realizuje indywidualną współpracę naukową z naukowcami z Słowacji, Austrii, Bułgarii, Rumunii, Australii i z Niemiec. W latach 2016-2017 był też realizowany wspólny projekt pt. „Factors Influencing the virtual team’s performace“ z University of Applied Sciences in Fulda w Niemczech. W tym samym czasie opublikowano w czasopismach krajowych 7 artykułów w językach obcych i 6 artykułów w czasopismach zagranicznych.

W latach 2013-2016 zorganizowano wspólnie z pracownikami kierunku Finance i Rachunkowość konferencje poświęcone rozwojowi organizacji, efektywności organizacji oraz

konkurencyjności regionu i przedsiębiorstw. Z tego 9 konferencji o wymiarze międzynarodowym.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Prawa, Administracji i Zarządzania podejmuje szereg działań na rzecz poprawy warunków sprzyjających większej niż dotychczas internacjonalizacji procesu kształcenia na wizytowanym kierunku. Może liczyć na wsparcie Władz Uczelni oraz bogatsze doświadczenie innych Wydziałów. Na wszystkich szczeblach są powołani koordynatorzy. Mocną stroną jest również gotowość kadry do prowadzenia zajęć w języku angielskim oraz jej merytoryczne przygotowanie. 59 osobowa grupa studentów zagranicznych otwiera nowy rozdział w współpracy międzynarodowej. Słabą stroną jest podnoszony przez studentów niski poziom znajomości języka angielskiego. Wprowadzony obowiązek uczestniczenia w 15 godz. wykładów anglojęzycznych na I II stopniu studiów jest rozwiązaniem idącym w dobrym kierunku, ale jeszcze niewystarczającym. Efektywna internacjonalizacja kształcenia powinna przygotowywać tak, by absolwenci kierunku Zarządzania mieli otwartą drogę do pełnienia zarządczych funkcji również w firmach międzynarodowych.

Dobre praktyki

Projekt Integracyjny dla Studentów i Doktorantów pod nazwą Szkoła Otwartego Umysłu, w który włączają się studenci z różnych uniwersytetów i z wielu krajów.

Zalecenia

Doświadczenia płynące z internacjonalizacji procesu kształcenia na innych kierunkach warto wykorzystać i implementować także na kierunku Zarządzanie.

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

7.1.

Uniwersytet Jana Kochanowskiego posiada duży, nowoczesny i ciągle rozbudowywany kampus. Zajęcia na ocenianym kierunku są organizowane w większości w budynku Instytutu Zarządzania. W tym budynku jest duża sala audytoryjna (na 300 miejsc), 11 sal ćwiczeniowych i seminaryjnych (od około 30 do około 100 miejsc) i 3 pracownie komputerowe. Ponadto wykorzystuje się budynek Centrum Przedsiębiorczości i Biznesu, w którym jest 5 sal audytoryjnych i 2 pracownie komputerowe. Zajęcia z języków obcych odbywają się w budynku Studium Języków Obcych, gdzie są odpowiednio wyposażone pracownie. Budynki są dobrze dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Łącznie wspomniane pomieszczenia mieszczą ponad 1600 studentów, lecz są wykorzystywane przez studentów innych kierunków. Nie ma jednak problemów z lokowaniem zajęć ocenianego kierunku. W salach są projektory multimedialne, ekrany, rolety lub żaluzje na oknach, tablice, na których pisze się kredą. W niektórych małych salach stoliki są ustawione zbyt ciasno.

Pracownie komputerowe są wyposażone w dobry sprzęt, choć obecnie jest przygotowywana wymiana na lepszy ze względu na nieprzystosowanie starego do zainstalowania niektórych pakietów dla innych kierunków. Zainstalowano w nich pakiety oprogramowania finansowo-księgowego, jest także oprogramowanie statystyczne, natomiast brakuje pakietów typowych dla ocenianego kierunku, zwłaszcza zintegrowanych systemów zarządzania. Istniejące oprogramowanie jest odpowiednie dla ocenianego kierunku, choć (jak wynika z kart przedmiotów) jest w niewielkim stopniu wykorzystywane na tym kierunku.

7.2.

Uniwersytet posiada dużą i nowoczesną bibliotekę zlokalizowaną w bezpośrednim sąsiedztwie budynków, w których odbywają się zajęcia ocenianego kierunku. W bibliotece są czytelnie, lecz brak pomieszczeń „cichej pracy”. Zbiory to blisko 500 tys. vol. druków zwartych, w tym co najmniej 10 tys. związanych z ocenianym kierunkiem, około 70 tys. wydawnictw ciągłych, w tym czasopisma i prace naukowe wielu uczelni. Prenumeruje się 548 czasopism polskojęzycznych i 34 zagraniczne. Jest zatem dobry dostęp do literatury podręcznikowej, naukowej, czasopism specjalistycznych, a także licznych baz elektronicznych. Przegląd zasobów w części z wolnym dostępem wskazuje na dobre zbiory podręczników wykorzystywanych na ocenianym kierunku. W katalogu dostępności podręczników wybranych spośród podstawowych wymienionych w sylabusach brak było w 2 przypadkach na 10 sprawdzonych. Są jednak podstawy, by sądzić, że studenci mają dobry dostęp do literatury podręcznikowej, ale także do naukowej. To dobre podstawy osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Organizacja pracy biblioteki jest niezadowolająca. Biblioteka nie jest czynna w niedziele, choć zalecano to w czasie poprzedniej wizytacji, w soboty jest czynna tylko do 14.00, w bieżącym roku nie będzie czynna w soboty w lipcu i we wrześniu, mimo, że w tych miesiącach będą sesje egzaminacyjne (końcówka sesji podstawowej w lipcu, poprawkowa we wrześniu).

7.3.

Infrastrukturę, w tym zbiory biblioteki, systematycznie, w miarę możliwości dostosowuje się do zmieniających się potrzeb. Raz do roku Dziekan zbiera od nauczycieli akademickich odpowiednie zapotrzebowania i w miarę możliwości realizuje to zapotrzebowanie. Ten system działa, jeśli solidni i zdyscyplinowani są nauczyciele akademicy. Brak jest jednak instrumentu lub osoby, która np. miałaby obowiązek porównywać kompleksowo zalecenia z sylabusów ze zbiorami biblioteki.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Kierunek korzysta z dobrej infrastruktury materialnej i zasobów bibliotecznych. Niedoskonale zorganizowany jest natomiast system weryfikacji dostępności zalecanych podręczników czy wykorzystywania posiadanego oprogramowania. Biblioteka nie jest dostępna w niedziele i niewystarczająco dostępna w soboty.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

- Poprawić dostęp do biblioteki w soboty i niedziele.
- Porównywać zalecenia z sylabusów ze zbiorami biblioteki automatycznie lub wyznaczyć do tego osobę odpowiedzialną.

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

8.1.

Na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach wdrożony został system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej dla studentów. Wydział zapewnia studentom wsparcie dydaktyczne udzielane przez nauczycieli akademickich. Studenci kierunku zarządzanie mają możliwość odbywania konsultacji z nauczycielami akademickimi podczas wyznaczonych dyżurów oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej. W Instytucie Zarządzania przyjęto zasadę, iż jeden dzień w tygodniu jest wolny od zajęć programowych i przeznaczony na konsultacje (piątek), jednakże nie wszystkie konsultacje odbywają się w tym dniu. Terminy konsultacji są dostępne dla studentów online. Niektórzy nauczyciele akademicy umożliwiają również konsultacje telefoniczne, co w opinii studentów jest dobrym rozwiązaniem. Studenci studiów niestacjonarnych obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym przyznali, że zdarzają się przypadki nauczycieli akademickich, którzy prowadzą konsultacje tylko w dni robocze, co stanowi duże utrudnienie dla osób aktywnych zawodowo. Studenci mają dostęp do dodatkowych materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych. Nauczyciele akademicy udostępniają studentom materiały za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz poprzez platformę Wirtualna Uczelnia. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym wyraziły pozytywne opinie dotyczące wsparcia dydaktycznego udzielanego przez nauczycieli akademickich. Niezbędne informacje o przedmiotach znajdują się w kartach przedmiotów, które zawierają cele przedmiotu, treści programowe, efekty kształcenia, sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia oraz kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia. Nauczyciele akademicy prezentują ich treść podczas pierwszych zajęć, są one również dostępne online. Na kierunku zarządzanie kryteria oceniania w opinii studentów są zrozumiałe i przejrzyste. Studenci są zadowoleni z podejścia nauczycieli akademickich do zajęć oraz z obowiązującego sposobu oceniania. Na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania opiekę dydaktyczną sprawuje również Prodziekan ds. studenckich. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci bardzo pozytywnie ocenili osobę pełniącą tą funkcję, pokreślili, że otrzymują rzeczywiste wsparcia, a każdy ich problem jest efektywnie rozwiązywany. Wszystkich niezbędnych informacji w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym udziela studentom dziekanat. W opinii studentów osoby pracujące w dziekanacie mają odpowiedni zakres wiedzy związanej z procesem kształcenia oraz efektywnie rozwiązują wszystkie ich problemy związane z tokiem studiów. Godziny pracy dziekanatu dostosowane są do potrzeb studentów studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych kierunku zarządzanie. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym wyraziły pozytywną opinię dotyczącą pracowników dziekanatu oraz ich dostępności. Studenci przyznali jednak, że zdarzają się przypadki długich kolejek do dziekanatu. Władze Wydziału podejmują działania mające na celu rozwiązanie tego problemu, poprzez wydłużanie godzin pracy w okresach, kiedy duża liczba studentów korzysta ze wsparcia dziekanatu. Dodatkowo każda grupa posiada swojego starostę, który pełni funkcję pośrednika w kontakcie pomiędzy dziekanatem, Władzami Wydziału i studentami. Ponadto każdy kierunek, rok oraz tryb studiów ma wyznaczonego opiekuna, który odbywa systematyczne spotkania ze studentami oraz współpracuje ze starostami grup. Celem spotkań jest przekazywanie informacji oraz identyfikacja potrzeb i problemów studentów. Studenci mogą zgłaszać ewentualne sprawy i

problemy za pośrednictwem opiekuna kierunku, osobiście w dziekanacie, a także do Prodziekana ds. studenckich, w ich opinii taki system jest efektywny i odpowiada ich potrzebom.

W ramach wsparcia materialnego studenci mogą wnioskować o przyznanie wszystkich świadczeń wskazanych w art. 173 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Przyznawaniem stypendiów zajmują się komisja stypendialna, w której znajdują się przedstawiciele studentów. Wszystkich niezbędnych informacji związanych z pomocą materialną udzielają pracownicy dziekanatu socjalnego. Dyżury są dostosowane do potrzeb studentów. Osoby obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym pozytywnie zaopiniowały system przyznawania pomocy materialnej i dostępność osób odpowiedzialnych za proces przyznawania stypendiów. System pomocy materialnej oferowany studentom jest racjonalny i przejrzysty oraz nie występują opóźnienia w wypłacie świadczeń dla studentów wizytowanego kierunku. Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci przyznali, że system stypendialny jest dla nich motywacją do osiągnięcia lepszych wyników w nauce.

Wydział wspiera studentów w kontaktach z otoczeniem społecznym i gospodarczym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy. Na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach funkcjonuje Akademickie Biuro Karier, które zajmuje się gromadzeniem ofert pracy i praktyk, doradztwem zawodowym oraz organizowaniem dodatkowych warsztatów i szkoleń dla studentów. Harmonogram warsztatów na cały rok akademicki jest dostępny online na stronie internetowej uczelni. Pracownicy Biura podchodzą do każdego studenta indywidualnie i dopasowują rodzaj wsparcia do jego potrzeb i możliwości. Biuro umożliwi studentom udział w spotkaniu z coachem kariery, podczas którego mogą oni przystąpić do symulowanej rozmowy rekrutacyjnej. Studenci zainteresowani założeniem własnego biznesu mogą skorzystać ze wsparcia doradcy ds. przedsiębiorczości, do którego zadań należy pomoc w stworzeniu biznesplanu, wskazanie wad i zalet planowanego przedsięwzięcia, a także prezentacja instytucji wspierających przedsiębiorczość oraz możliwości pozyskiwania funduszy na podjęcie działalności gospodarczej. Akademickie Biuro Karier UJK prowadzi również projekt Kawiarenki biznesowe, w ramach którego studenci mogą poznać obecną sytuację na rynku pracy, "model" idealnego kandydata oraz wiele innych aspektów pracy z punktu widzenia pracodawcy. W ramach wydarzenia uczestnicy mają możliwość poznania lokalnych przedsiębiorców, nawiązania dialogu i zaprezentowanie im swojego potencjału. Studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym stwierdzili, że proces organizacji praktyk działa prawidłowo.

Na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach funkcjonuje Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, do którego zadań należy pomoc studentom w rozwiązywaniu problemów z funkcjonowaniem na uczelni związanych z niepełnosprawnością, udzielanie informacji o możliwościach wsparcia finansowego, organizacja szkoleń, warsztatów oraz seminariów dla studentów w zakresie wyrównywania szans w studiowaniu, a także współpraca z innymi jednostkami organizacyjnymi uczelni na rzecz pełnej integracji społecznej oraz aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami. Na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania osobami odpowiedzialnymi za wsparcie studentów z niepełnosprawnościami są opiekunowie poszczególnych roczników. Na kierunku zarządzanie studiuje obecnie 24 osoby z niepełnosprawnością. Uczelnia zapewnia studentom z niepełnosprawnościami wsparcie w sferze dydaktycznej, materialnej oraz socjalno-bytowej. Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na indywidualny tryb i warunki odbywania zajęć, z uwzględnieniem dodatkowych zajęć i konsultacji, zwiększenie dopuszczalnej absencji, zmianę formy sprawdzania wiedzy, adaptację elektroniczną materiałów dydaktycznych, indywidualne warunki korzystania z biblioteki, wybór alternatywnych form zajęć z wychowania fizycznego, włączanie do udziału w zajęciach osób trzecich, m.in. tłumacza języka migowego, stenotypisty, asystenta laboratoryjnego pomagającego studentom z niesprawnością rąk, a także pozwolenie na

zastosowanie dodatkowych urządzeń technicznych umożliwiających pełen udział w zajęciach oraz korzystanie z urządzeń audiowizualnych pozwalających na rejestrację zajęć dydaktycznych. Zgodnie z regulaminem pomocy materialnej studenci posiadający orzeczenie o niepełnosprawności mogą otrzymać stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnościami. Dla studentów z niepełnosprawnością narządu wzroku BON organizuje nieodpłatnie trening orientacji przestrzennej. Na UJK funkcjonuje również Punkt Interwencji Kryzysowej, którego celem jest udzielanie wszechstronnej pomocy dla studentów, którzy znaleźli się w trudnej życiowej sytuacji lub z innych powodów potrzebują pomocy oraz konsultacji specjalistów. W Punkcie dyżury pełnią lekarze różnych specjalności: psychiatra, pedagog, doradca HIV/AIDS, kardiolog, neurochirurg-onkolog, specjalista chorób zakaźnych, internista, pielęgniarka, fizjoterapeuta, a także psycholog. Studenci mogą korzystać ze wsparcia specjalistów nieodpłatnie. Dodatkowo na stronie internetowej uczelni znajdują się wskazówki dla studentów i pracowników dotyczące postępowania z osobami z różnymi typami niepełnosprawności.

Na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania funkcjonuje 7 kół naukowych, do których przynależność uzależniona jest wyłącznie od zainteresowań studenta. Wydział zapewnia członkom kół naukowych wsparcie finansowe i merytoryczne. Studenci kierunku zarządzanie aktywnie działają w Studenckim Kole Naukowym LIDER oraz Studenckim Kole Naukowym Progres. Koła naukowe realizują projekty mające na celu nawiązanie współpracy ze środowiskiem społeczno-gospodarczym, konferencje naukowe oraz akcje charytatywne. Efektem ich działań jest możliwość zdobywania i pogłębiania wiedzy, zarówno członków kół jak i studentów kierunku zarządzanie. Podczas spotkania z zespołem oceniającym członkowie kół naukowych pozytywnie zaopiniowali wsparcie merytoryczne oraz finansowe zapewniane przez Wydział. W ramach rozwoju naukowego studenci kierunku zarządzanie mogą uzyskać Diamentowy Grant. Dodatkowo najlepsi studenci dostają propozycję zatrudnienia na uczelni na stanowisku naukowo-dydaktycznym. W latach 2014-2016 trzech studentów kierunku zarządzanie zdobyło Diamentowy Grant i każdy z nich dostał propozycję pracy w Instytucie. Od 2012 w Instytucie zatrudniono 7 absolwentów kierunku zarządzanie, którzy ukończyli studia w UJK i którzy wyróżniali się spośród innych pod względem wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań.

Na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach funkcjonuje Wydziałowy Samorząd Studentów, który realizuje projekty o charakterze integracyjnym, akcje charytatywne, a także uczestniczy w działaniach organów kolegialny Wydziału. Przedstawiciele Samorządu obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym przyznali, że mają zapewnione odpowiednie wsparcie ze strony uczelni. Mogą oni korzystać z infrastruktury Uniwersytetu, mają zapewnione biuro oraz środki finansowe na działalność. Z inicjatywy Samorządu Studentów w dniu 23 stycznia 2014 r. Uchwałą Rady Wydziału nr 10/2014 zatwierdzono Regulamin przyznawania nagrody Dziekana za wyróżniającą studencką działalność organizacyjną, społeczną i naukową w danym roku akademickim, która ma zachęcić studentów do rozwijania postaw społecznych, pasji i zainteresowań. Studenci kierunku zarządzanie mają również możliwości rozwijania swoich zainteresowań pozanaukowych. Na uczelni działa AIESEC, Akademicki Związek Sportowy, Klub Studencki WSPAK oraz gazeta studencka.

W ramach wspierania mobilności krajowej studentów Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach uczestniczy w programie MOST. W ramach programu studenci mogą skorzystać z możliwości spędzenia jednego lub dwóch semestrów studiów w jednej z partnerskich uczelni w Polsce. W ostatnich 3 latach w programie wziął udział 1 student kierunku zarządzanie.

8.2.

Skuteczność systemu wsparcia dydaktycznego oraz administracyjnego dla studentów jest systematycznie badana oraz w miarę możliwości zasobowych i finansowych Wydziału udoskonalana. Wsparcie dydaktyczne jest przez studentów oceniane w ramach ankiety oceniającej prowadzącego i zajęcia, która zawiera pytania dotyczące postawy nauczycieli akademickich wobec studentów oraz wykorzystywanych środków dydaktycznych. Skuteczność systemu wsparcia administracyjnego jest badana w ramach ankiety oceny pracowników administracyjnych. Badanie przeprowadzane jest raz w roku, w trakcie semestru zimowego. Ocenie w ramach Wydziału podlegają zarówno pracownicy administracyjni Instytutu, jak i pracownicy dziekanatu. Studenci oceniają obsługę w zakresie planowania zajęć, spraw socjalno-bytowych oraz spraw związanych z tokiem studiów. Wyniki ankiet dostępne są dla studentów online na stronie internetowej Wydziału. Studenci mogą również zgłaszać ewentualne uwagi dotyczące wsparcia dydaktycznego oraz obsługi administracyjnej do Władz Wydziału. Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach w sposób systemowy i sformalizowany bada również problemy i potrzeby osób z niepełnosprawnościami. W ramach Kwestionariusza rejestracyjnego dla osób ubiegających się o pomoc Biura ds. Osób Niepełnosprawnych UJK, studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość wskazania trudności w studiowaniu oraz wyrażenia opinii dotyczącej oczekiwanego wsparcia. Uczelnia na bieżąco reaguje na sugestie studentów i dostosowuje metody wsparcia do indywidualnych potrzeb danego studenta.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

System opieki dydaktycznej i materialnej jest dostosowany do potrzeb studentów Wydziału Prawa, Administracji i Zarządzania Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. Studenci mogą liczyć na wsparcie dydaktyczne ze strony nauczycieli akademickich. Osoby studiujące na studiach niestacjonarnych obecne na spotkaniu z zespołem oceniającym przyznały, że zdarzają się przypadki nauczycieli akademickich, którzy prowadzą konsultacje tylko w dni robocze, co stanowi duże utrudnienie dla studentów aktywnych zawodowo. Niezbędne wsparcie związane z tokiem studiów studenci otrzymują od pracowników dziekanatu oraz Prodziekana ds. studenckich. Studenci osiągający bardzo dobre wyniki w nauce mogą studiować według indywidualnego programu kształcenia Na uczelni funkcjonuje efektywny system pomocy materialnej, który w opinii studentów jest motywacją do osiągania lepszych wyników w nauce. Na UJK w Kielcach funkcjonuje Akademickie Biuro Karier, które zajmuje się gromadzeniem ofert pracy i praktyk dla studentów, doradztwem zawodowym oraz organizowaniem dodatkowych warsztatów i szkoleń dla studentów. Pracownicy Biura podchodzą do każdego studenta indywidualnie i dopasowują ofertę rodzaj wsparcia do jego potrzeb i możliwości. Studenci kierunku zarządzanie na studiach I stopnia oraz II stopnia uczestniczą w obowiązkowych praktykach zawodowych. W ich opinii proces organizacji praktyk działa poprawnie. Jednostka efektywnie wspiera studentów z niepełnosprawnościami w sferze dydaktycznej, materialnej oraz socjalno-bytowej. Osoby z niepełnosprawnościami mogą liczyć na wsparcie Biura ds. Osób Niepełnosprawnych oraz opiekunów poszczególnych roczników. Na UJK funkcjonuje również Punkt Interwencji Kryzysowej, którego celem jest udzielanie wszechstronnej pomocy dla studentów, którzy potrzebują konsultacji specjalistów. Na Wydziale Prawa, Administracji i Zarządzania funkcjonują koła naukowe, ich członkowie mają zapewnione wsparcie finansowe i merytoryczne. W ramach rozwoju naukowego studenci kierunku zarządzanie mogą uzyskać Diamentowy Grant. Dodatkowo najlepsi studenci dostają propozycję zatrudnienia na uczelni na stanowisku naukowo-dydaktycznym. Władze Wydziału wspierają Wydziałowy Samorząd Studentów, który realizuje projekty o charakterze integracyjnym, akcje charytatywne, a także uczestniczy w działaniach organów kolegialny Wydziału. W ramach wspierania mobilności krajowej studentów Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach uczestniczy w programie MOST. Skuteczność systemu wsparcia

dydaktycznego oraz administracyjnego jest systematycznie badana w ramach ankiety oceniającej prowadzącego i zajęcia oraz ankiety oceny pracowników administracyjnych.

Dobre praktyki

- Na UJK funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej, w którym dyżury pełnią lekarze różnych specjalności: psychiatra, pedagog, doradca HIV/AIDS, kardiolog, neurochirurg-onkolog, specjalista chorób zakaźnych, internista, pielęgniarka, fizjoterapeuta, a także psycholog. Studenci mogą korzystać ze wsparcia specjalistów nieodpłatnie.
- Najlepsi studenci dostają propozycję zatrudnienia na uczelni na stanowisku naukowo-dydaktycznym.

Zalecenia

- Zaleca się podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie przypadków konsultacji dla studentów niestacjonarnych, które odbywają się tylko w dni robocze.
- Zaleca się podjęcie działań mających na celu zachęcenie studentów kierunku zarządzanie do uczestnictwa w Programie MOST poprzez na przykład zintensyfikowanie działań promocyjnych.

5. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
Program kształcenia – opinie interesariuszy	Od roku akademickiego 2017/2018 zostały wprowadzone nowe programy kształcenia, które zostały pozytywnie zaopiniowane przez interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych, w tym Wydziałową Radę Samorządu Studenckiego.
Karty przedmiotu – ich weryfikacja	Corocznie KZPK dokonuje weryfikacji kart przedmiotów na wszystkich kierunkach prowadzonych w Instytucie, w tym ocenianego kierunku, biorąc pod uwagę dobór metod, dobór literatury, określenie wymagań wstępnych, nakład pracy własnej studenta, punkty ECTS, odniesienie efektów przedmiotowych (modułowych) do kierunkowych, adekwatność metod oceny. Na tej podstawie lub z własnej inicjatywy pracownicy dokonują modyfikacji kart przedmiotów.
Liczebność grup – ich weryfikacja	Liczebność grup studenckich jest stale dostosowywana do wymagań zawartych w Zarządzeniu Rektora. W niektórych przypadkach liczebność grup jest większa, jednakże w ocenie studentów liczebność grup pozwala uzyskać założone przedmiotowe efekty kształcenia.
Regulamin dyplomowania – korekta w zakresie zapewnienia zgodności tematyki prac dyplomowych	KZPK systematycznie udoskonala opracowany regulamin dyplomowania. KZPK systematycznie dokonuje weryfikacji tematów prac dyplomowych pod kątem zgodności z kierunkiem i modułem specjalnościowym. W przypadku wątpliwości

z kierunkiem studiów	<p>dotyczących zgodności tematu pracy dyplomowej z kierunkiem studiów, KZPK kieruje temat do poprawy. Tematy spełniające wymagania są zatwierdzone przez KZPK i Radę Instytutu. W celu utrzymania wysokiej jakości prac dyplomowych Rada Instytutu podjęła uchwałę dotyczącą maksymalnej liczby grup seminaryjnych prowadzonych przez jednego promotora:</p> <ul style="list-style-type: none"> – W roku akademickim samodzielny pracownik nauki może prowadzić nie więcej niż cztery grupy seminaryjne; – W roku akademickim nauczyciel akademicki posiadający stopień doktora może prowadzić nie więcej niż trzy grupy seminaryjne; – Pensum promotora musi być wypełnione przynajmniej w 2/3 zajęciami innymi niż „Seminarium Dyplomowe” lub „Seminarium Magisterskie”.
<p>Doskonalenie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, w tym m. in. systematyczne hospitacje zajęć oraz systematyczna analiza wyników ankiet:</p>	<p>Wydział wprowadził proces stałego doskonalenia procesu dydaktycznego poprzez systematycznie przeprowadzane hospitacje zajęć dydaktycznych.</p> <p>W Instytucie przeprowadzane są wśród studentów i pracowników ankiety dotyczące osiągnięcia przedmiotowych efektów kształcenia, wśród absolwentów zaś są to ankiety dotyczące osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia. Nauczyciele akademicy są oceniani przez studentów po każdym semestrze, a ich wyniki są analizowane przez KZPK</p>